

WYMAGANIA EDUKACYJNE W NAUCE RELIGII

Wymagania edukacyjne w nauce religii w klasie I

Sprawdzenie osiągnięć edukacyjnych odbywa się w oparciu o wskazane niżej szczegółowe wymagania edukacyjne.

Wiadomości i umiejętności do opanowania na poszczególne oceny śródroczne oraz roczne oceny klasyfikacyjne opiera się o poniższe wymagania oraz o zakres wynikający z zawartego niżej materiału.

Uzyskanie wyższej niż przewidywana oceny rocznej zależy od opanowania materiału jaki jest przynależny danej ocenie i będzie to weryfikowane w trakcie wypowiedzi ustnej.

W przypadku zdiagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych oraz możliwości psychofizycznych ucznia dojdzie do dostosowania wymagań edukacyjnych do zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach.

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA EDUKACYJNE W KL. I

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Bóg nas kocha – dziękujemy za Jego dary	<ul style="list-style-type: none"> • podaje imię katechety oraz kolegów i koleżanek z klasy, • przedstawia się wobec całej klasy, • wyjaśnia znaczenie ikon podczas pracy z podręcznikiem, • podaje, kiedy jest katecheza. • wymienia pozytywne umiejętności własne, kolegów i koleżanek, • podaje przykłady sytuacji, w których należy stosować pozdrowienia, • odróżnia, kiedy należy stosować pozdrowienia świeckie, a kiedy chrześcijańskie, • prawidłowo wita się i odpowiada na pozdrowienia świeckie i chrześcijańskie. • opowiada, w którym miejscu znajduje się krzyż w domach i sali szkolnej, • poprawnie wykonuje znak krzyża, • śpiewa piosenkę „W imię Ojca i Syna”. • wskazuje na różnice w wyglądzie zewnętrznym pomiędzy świątynią a innymi budynkami, • podaje przykłady, jak należy się zachować w kościele. • wymienia znane mu kapliczki lub figury świętych. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że na katechezie Bóg czeka na spotkanie ze swoimi dziećmi, • podaje przykłady prawidłowych postaw i zachowań w grupie (prośba, przeproszenie, przebaczenie), • podaje prawdę, że wspólnie z innymi przyjemniej jest uczyć się i bawić, • podaje przykłady, w czym może pomagać innym w klasie, • opowiada, w jaki sposób nauczyciele i inni pracownicy szkoły opiekują się dziećmi, • wymienia i opisuje zasady dobrego zachowania w szkole, • wyjaśnia, że używając pozdrowień chrześcijańskich, wyraża swoją wiarę w Boga, • podaje prawdę, że stosowanie pozdrowień jest wyrazem szacunku do Boga i ludzi, • wyjaśnia, jak wykonuje się znak krzyża, • podaje prawdę, że znak krzyża czynią osoby wierzące w Boga, • podaje przykłady, czym różni się wnętrze kościoła od innych miejsc, • wyjaśnia, że w miejscach poświęconych Panu Bogu zachowujemy się z wyjątkowym szacunkiem. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym katecheza różni się od innych zajęć, • wyjaśnia, że klasa jest wspólnotą, w której dzieci są za siebie nawzajem odpowiedzialne, • podaje przykłady okazywania akceptacji i szacunku wobec osób w klasie, • podaje prawdę, że troska o dzieci jest dla dorosłych zobowiązaniem wobec Boga, • charakteryzuje relacje między członkami wspólnoty szkolnej, • uzasadnia, dlaczego obowiązkiem ucznia jest posłuszeństwo nauczycielom, • uzasadnia, że pozdrowienia chrześcijańskie przypominają o obecności Boga, • wyjaśnia, że krzyż przypomina o miłości Pana Jezusa do ludzi, • podaje prawdę, że wykonując znak krzyża wypowiadamy imiona Trójcy Świętej, • podaje miejsca i sytuacje, w których wierzący wykonują znak krzyża, • podaje nazwy wybranych elementów wnętrza kościoła, • wyjaśnia, dlaczego kościół nazywamy domem Bożym, • podaje prawdę, że figury i kapliczki świętych są oddaniem chwały Bogu. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, czym jest koleżeństwo i przyjaźń, • wyjaśnia, że wzajemna pomoc jest dobrem dla innych i radością dla Boga. • opisuje, czym jest wspólnota szkolna, • uzasadnia konieczność respektowania zasad ustalonych we wspólnocie szkolnej, • wyjaśnia, jakie przesłanie mają pozdrowienia „Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus” i „Szczęść Boże”, • wskazuje, że gest czynienia krzyża odzwierciedla kształt krzyża, na którym umarł Pan Jezus, • wyjaśnia, że znak krzyża wykonany z szacunkiem jest wyrazem miłości do dobrego Boga, • podaje nazwy wybranych przedmiotów związanych z liturgią, • podaje przykłady powodów, z których stawiane były krzyże lub kapliczki. 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, co przedstawiają znane mu kapliczki lub figury świętych.

<p style="text-align: center;">II. Bóg mnie stworzył</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że z Pisma Świętego poznajemy, co Pan Bóg uczynił dla człowieka, • wymienia, gdzie może słuchać Pisma Świętego (dom, katecheza, kościół, radio...), • podaje prawdę, że Bóg stworzył świat z miłości do ludzi, • podaje przykłady okazywania wdzięczności Bogu za świat przyrody, • śpiewa piosenkę o stworzeniu świata. • podaje prawdę, że Bóg stworzył anioły, • mówi z pamięci modlitwę „Aniele Boży”. • podaje prawdę, że Bóg jest dawcą życia pierwszym ludzi i każdego człowieka, • wyjaśnia, że Bóg daje życie za pośrednictwem rodziców. • podaje przykłady, kiedy Boże dary służą człowiekowi, • podaje przykłady dobrego i złego korzystania z dóbr przyrody, • rozpoznaje i nazywa Boże dary, • wymienia, za co może dziękować Bogu w swoim życiu i środowisku. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest Pismo Święte, • podaje prawdę, że słuchając słów Pisma Świętego, słucha samego Boga, • wymienia elementy świata stworzonego przez Boga (niebo, ziemia, słońce morze, rośliny, zwierzęta, człowiek), • podaje prawdę, że dzieła stworzone przez Boga są przejawem Jego wszechmocy, • wyjaśnia, dlaczego aniołów nie możemy zobaczyć, • opisuje rolę Anioła Stróża w życiu ludzi, • wyjaśnia, że dzieła przyrody są sobie nawzajem potrzebne, • wyjaśnia, że Bóg podarował ludziom świat, by mogli czynić w nim wiele dobra, • wskazuje w codzienności ślady Bożych darów materialnych i duchowych, • na podstawie tekstu biblijnego wymienia przejawy troski Boga o świat, • podaje przykłady okazywania wdzięczności za wszystko, co otrzymał od Boga. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia dlaczego Biblię można nazwać podręcznikiem do poznawania Pana Boga, • opowiada o stworzeniu świata na podstawie biblijnego opowiadania, • na podstawie cech świata wymienia najważniejsze przymioty Boga, • wyjaśnia, że w pięknie i mądrości przyrody można spotkać Pana Boga, • wyjaśnia, że Bóg wyznaczył aniołom różne zadania, • na podstawie tekstu biblijnego opowiada o stworzeniu człowieka, • podaje prawdę, że Bóg dał człowiekowi ciało, duszę, rozum i wolną wolę, • a złe ich unieszczęśliwia, • wyjaśnia, że Boże dary są wyrazem Jego opieki nad ludźmi. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego księdze Pisma Świętego okazujemy wyjątkowy szacunek. • wyjaśnia pojęcia: stworzyć, Stworzyciel, • wyjaśnia wybrane przymioty Boga. • wskazuje, że Bóg opiekuje się ludźmi za pośrednictwem aniołów, • wyjaśnia, że opieka aniołów nad ludźmi jest przejawem dobroci Boga, • uzasadnia, że Bóg jest źródłem dobra. • uzasadnia, że dobre wykorzystanie darów Boga czyni ludzi szczęśliwymi. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega podobieństwo człowieka do Boga.
---	--	--	---	--	--

<p style="text-align: center;">III. Bóg mnie kocha</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że jest dzieckiem Boga, • podaje przykłady, w których dostrzega Bożą miłość w swoim życiu, • podaje przykłady czynionego przez siebie dobra, • podaje prawdę, że Bóg kocha ludzi, także wtedy, gdy popełniają zło. • podaje przykłady troski Boga wobec niego, • wymienia osoby ze swojego otoczenia, które są blisko i mogą przyjść mu z pomocą, • podaje prawdę, że podczas Mszy Świętej czytane jest Pismo Święte, • prawidłowo wykonuje potrójny znak krzyża, • podaje, ile jest przykazań, • podaje przykłady, jakich postaw należy unikać, • mówi z pamięci treść przykazania miłości Boga, • prawidłowo ocenia swoje postępowanie, odróżniając zachowania właściwe od niewłaściwych, • podaje prawdę, że bliźni to każdy człowiek, • podaje prawdę, że dobre uczynki wobec najbliższych są wyrazem miłości do Boga, • podaje przykłady uczynków, którymi pomaga innym. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że Bóg pragnął, abyśmy się pojawili na świecie, • podaje przykłady, jak należy troszczyć się o własne ciało i dbać o zdrowie. • wyjaśnia, że czyniąc dobro człowiek odpowiada na miłość Boga, • podaje prawdę, że Bóg jest zawsze blisko swoich dzieci, • wyjaśnia, w jakich sytuacjach może prosić Boga o pomoc. • opowiada, kto czyta Pismo Święte podczas liturgii, • podaje nazwy wybranych przedmiotów związanych z liturgią, • podaje przykłady, jak można odpowiadać Panu Bogu na słowa skierowane do nas. • w miarę swoich możliwości wyjaśnia poszczególne przykazania, • wyjaśnia symbolikę serca, duszy i umysłu w przykazaniu miłości, • mówi z pamięci treść przykazania miłości bliźniego. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że trzeba dbać o własne ciało, ponieważ jest ono darem Boga, • wyjaśnia, na czym polega bezwarunkowa miłość Boga do człowieka, • wyjaśnia, że Bóg jest blisko nas i pomaga nam za pośrednictwem innych ludzi, • opowiada wydarzenia, o których dowiedział się z Biblii, • z pomocą katechety wyjaśnia, czym są przykazania Boże, • uzasadnia, że wypełnianie przykazań prowadzi do szczęścia poszczególnych osób i wszystkich wokół, • wskazuje, że ocena własnego postępowania pomaga w stawianiu się lepszym. • podaje przykłady właściwych zachowań wynikających z wypełniania przykazań. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia wartość każdego człowieka jako dziecka Bożego, • na podstawie tekstu biblijnego wyjaśnia, że ciało jest świątynią Ducha Świętego, • wyjaśnia, na czym polega działanie rozumne i wolne, • wyjaśnia, że wypełnianie przykazań jest znakiem zaufania Bogu, który pragnie naszego szczęścia, • wyjaśnia, że zachowując przykazania, odpowiada na Bożą miłość, • wyjaśnia, co to znaczy: „kochać bliźniego jak siebie samego”, • wyjaśnia, że pomaganie innym jest wyrazem miłości Boga wobec ludzi. 	
---	--	---	---	--	--

<p style="text-align: center;">IV. Bóg daje mi Jezusa i Matkę Maryję</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że Bogu jako dobremu Ojcu może powiedzieć o wszystkim, • wymienia symbole adwentowe, • podaje prawdę, że Maryja jest Matką Jezusa i wszystkich ludzi, • mówi z pamięci modlitwę „Zdrowaś Maryjo”. • opowiada o zwyczajach związanych z Bożym Narodzeniem, • podaje, gdzie urodził się Pan Jezus, • śpiewa wybrane kolędy. • wymienia dary złożone przez mędrców, • opowiada, od kogo usłyszał o narodzeniu Jezusa. • wskazuje, że Bóg jest najlepszym Ojcem ze wszystkich na ziemi, i wszystkich potrzebujących, • wskazuje, że dla Boga każdy jest ważny, • podaje przykłady przebaczenia we własnym życiu, • wymienia osoby potrzebujące pomocy, • podaje przykłady uczynków miłosierdzia w swoim środowisku i na świecie, • wyjaśnia, że zło zasmuca Boga, • podaje prawdę, że Bóg czeka na powrót człowieka i zawsze jest gotowy przebaczyć, • wymienia sytuacje, w których należy przeprosić Boga i ludzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o rozmowie Samuela z Bogiem, • wypowiada modlitwy, które już zna, • podaje przykłady, za co może Bogu dziękować, o co Go prosić, za co przeproszać i uwielbiać Go, • podaje przykłady, jak można przygotować się na przyjście Jezusa, • wskazuje, że Maryja przedstawia prośby ludzi swojemu Synowi, • opowiada o zwyczajach świątecznych, • wyjaśnia, dlaczego składamy sobie życzenia, • opowiada o drodze mędrców do Betlejem i pokłonie przed Dzieciątkiem, • podaje prawdę, że Jezus objawił się wszystkim ludziom, • podaje prawdę, że Bóg pragnie, byśmy mówili do Niego „Ojcze”, • wskazuje, że Bóg jest Ojcem wszystkich ludzi, • mówi z pamięci słowa modlitwy „Ojcze nasz”. • podaje przykłady odejścia człowieka od Boga, • omawia wybrane uczynki miłosierdzia, • rozróżnia rodzaje pomocy niesionej przez dorosłych i przez dzieci. • uzasadnia, dlaczego powinniśmy przeproszać Boga. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest i na czym polega modlitwa, • wyjaśnia określenie „Adwent”, • wyjaśnia, że powołanie przez Boga jest zaproszeniem do przyjaźni z Nim. • opisuje najważniejsze zwyczaje i tradycje związane z Adwentem, • wyodrębnia słowa pozdrowienia Maryi przez archanioła Gabriela, • wyjaśnia symbolikę opłatka, choinki i żłóbka, • podaje przykłady życzeń związanych z osobą Jezusa, • charakteryzuje sposoby chrześcijańskiego świętowania Bożego Narodzenia, • opisuje najważniejsze tradycje związane z Bożym Narodzeniem w kościele, • podaje nazwy święta: „Objawienie Pańskie” i „Trzech Króli” i wyjaśnia ich przesłanie, • wyjaśnia, że w modlitwie „Ojcze nasz” prosimy o pomoc dla siebie • podaje prawdę, że Bóg poszukuje „zagubionego” człowieka, • opowiada historię miłosiernego Samarytanina, • w oparciu o tekst biblijny wymienia uczynki (postawy) miłosierdzia, • wyjaśnia, że uczynki miłosierdzia dotyczą sfery materialnej i duchowej, • wymienia przejawy Bożego miłosierdzia ukazane w historii o synu marnotrawnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • układa proste modlitwy prośby, dziękczynienia, uwielbienia i przeproszenia, • omawia znaczenie symboli adwentowych, • wyjaśnia sens adwentowego oczekiwania. • opowiada scenę zwiastowania na podstawie opowiadania biblijnego i obrazu, • omawia okoliczności narodzenia Jezusa, • wyjaśnia, czego symbolem może być gwiazda, • wyjaśnia znaczenie darów złożonych przez mędrców, • wyjaśnia wybrane prośby modlitwy „Ojcze nasz”, • opowiada przypowieść o zagubionej owcy, • uzasadnia potrzebę zaufania kochającemu Bogu. • wyjaśnia własnymi słowami pojęcie Bożego miłosierdzia, • wyjaśnia pojęcie postawy miłosierdzia jako troski o potrzebujących, • opowiada przypowieść o miłosiernym Ojcu, • omawia postawy syna marnotrawnego wobec ojca, • uzasadnia potrzebę zaufania miłosiernemu Ojcu. 	<ul style="list-style-type: none"> • własnymi słowami wyjaśnia wybrane wyrażenia z modlitwy „Zdrowaś Maryjo”, • opowiada o wyjątkowości liturgii świąt Bożego Narodzenia, • wyjaśnia znaczenie wcielenia Syna Bożego, • charakteryzuje postawę człowieka miłosiernego, • omawia wybrane zwyczaje związane z uroczystością Objawienia Pańskiego.
---	--	--	---	--	--

<p>V. Bóg jest w mojej rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady, w jaki sposób okazują miłość rodzice dzieciom i dzieci rodzicom, • tworzy drzewo genealogiczne swoich przodków, • podaje przykłady, w czym rodzeństwo może sobie pomagać, • podaje przykłady intencji, w których może modlić się cała rodzina. • podaje prawdę, że Bóg daje radość zabawy. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że najlepszym wzorem miłości jest Bóg, • wskazuje, że Bóg okazuje swoją miłość dzieciom przez rodziców i odwrotnie, • wskazuje, że po przodkach dziedziczymy rzeczy materialne, cechy charakteru, umiejętności, • podaje prawdę, że dziecko jest dla rodziców darem od Pana Boga, a rodzice są darem dla dziecka, • podaje prawdę, że rodzice stawiają dziecku wymagania dla jego dobra, • wskazuje, że życie rodzinne powinno nas prowadzić do nieba, • opowiada, jak wypełnia czas wolny. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że najważniejszą więzią w rodzinie jest miłość, • wyjaśnia, że brak miłości podaje prawdę, że rodzina jest pomysłem Boga, • rodziców (lub jednego) Bóg wynagradza na inne sposoby, • podaje przykłady, co zawdzięcza swoim przodkom, • podaje prawdę, że brak obecności rodziców jest trudną sytuacją dla dziecka, więc należy je wspierać. • podaje przykłady spędzania wolnego czasu z kolegami i przyjaciółmi. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na więzi osobowe w rodzinie, • wymienia przykłady budowania dobrych relacji we wspólnocie rodzinnej, • wyjaśnia rolę opiekunów i rodziców zastępczych wobec dzieci, które nie mają rodziców, • wyjaśnia, czym różnią się obowiązki rodziców od obowiązków dziecka, • wyjaśnia, na co nie powinno się poświęcać zbyt wiele czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje wspólnotę rodzinną, • rozpoznaje i nazywa emocje swoje oraz innych osób. • uzasadnia, dlaczego dzieci mają prawo do odpoczynku.
<p>VI. Bóg zbawia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwę dnia rozpoczynającego Wielki Post i czas jego trwania, • podaje przykłady postanowień wielkopostnych, • pamięta tekst modlitwy „Któryś za nas...”, • wyjaśnia symbolikę palmy, • z pomocą wykonuje palmę. • pamięta, że Pan Jezus zmartwychwstał trzeciego dnia po swojej śmierci, • wymienia zwyczaje i symbole wielkanocne, • podaje prawdę, że Pan Jezus przygotował dla wszystkich miejsce w niebie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie „Środa Popielcowa”, • podaje z pamięci słowa towarzyszące posypaniu głów popiołem, • opowiada, jak wygląda procesja w Niedzielę Palmową, • opowiada o grobie Pańskim w swoim kościele, • opowiada o święceniu pokarmów i śniadaniu wielkanocnym. • wyjaśnia, dlaczego Wielkanoc jest świętem radosnym. • na miarę swoich możliwości wyjaśnia, czym jest niebo, • wskazuje, co podczas życia na ziemi pomaga w drodze do nieba. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przesłanie obrzędu posypania głów popiołem, • opowiada wybrane sceny z drogi krzyżowej, • podaje prawdę, że owocem cierpienia Jezusa jest odkupienie wszystkich ludzi, • wyjaśnia, dlaczego warto pokonywać trudności, • wyjaśnia pojęcia: „hosanna”, „Niedziela Palmowa”, • omawia perykopę o wjeździe Pana Jezusa do Jerozolimy, • opowiada o śmieci Pana Jezusa i złożeniu Go do grobu, • wyjaśnia symbolikę wybranych pokarmów w koszyczku wielkanocnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • własnymi słowami opowiada perykopę o kuszeniu Jezusa, • podaje przykłady, kiedy owocem cierpienia może być dobro, • określa rozkładanie płaszczy i rzucanie gałązek przed Jezusem jako znak uznania Go za Króla, • wyjaśnia, dlaczego monstrancja z Hostią jest najważniejszym elementem grobu Pańskiego, • opowiada o zmartwychwstaniu i wniebowstąpieniu Jezusa. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega przemiana postępowania ze względu na Jezusa, • wyjaśnia chrześcijański sens krzyża i cierpienia, • wyjaśnia znaczenie zmartwychwstania.

<p style="text-align: center;">VII. Bóg jest ze mną w Kościele</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, jak wygląda udzielanie chrztu, • podaje prawdę, że przez dar życia, chrzest i wiarę Pan Bóg okazuje nam swoją miłość. • podaje prawdę, że podczas chrztu został uroczysto przyjęty do rodziny dzieci Bożych. • podaje prawdę, że Bóg czeka na spotkanie z ludźmi podczas Mszy Świętej, • podaje, kiedy jest niedzielna Msza Święta w jego parafialnym kościele. • przyjmuje właściwą postawę i prawidłowo wykonuje gesty liturgiczne, • opowiada, jak wygląda kościół parafialny, • podaje przykłady pomocy potrzebującym, • podaje przykłady zaangażowania się dorosłych i dzieci w pomoc potrzebującym. 	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta słowa „N., ja ciebie chrzczę w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego”, • wymienia dary, które otrzymał od Boga (w kolejności): życie, chrzest i wiara, • podaje prawdę, że Bóg jest obecny w liturgii, • wyjaśnia, dlaczego na Mszę Świętą ubieramy się odświętnie, • rozpoznaje i nazywa podstawowe gesty i postawy liturgiczne, • podaje przykłady właściwych postaw w miejscach poświęconych Bogu, • wskazuje zachowania, których należy unikać w kościele. • podaje prawdę, że Jezus jest Dobrym Pasterzem, a wierzący Jego owcami, • podaje, kto jest patronem kościoła parafialnego, • podaje prawdę, że we wspólnocie Kościoła jesteśmy nawzajem za siebie odpowiedzialni, • wskazuje, w jaki sposób dzieci mogą wspierać pracę misjonarza. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia znaki i symbole związane z chrztem, • podaje prawdę, że wspólnota Kościoła obejmuje całą ziemię, • wyjaśnia, że do wspólnoty Kościoła włącza sakrament chrztu, • wymienia sposoby obecności Boga w liturgii, • omawia, na czym polega właściwe zachowanie z kościele, • wyjaśnia, dlaczego należy z szacunkiem zachowywać się podczas liturgii, • wyjaśnia, co to znaczy być owcą Pana Jezusa, • wskazuje, że najważniejszą pomocą dla innych we wspólnocie Kościoła jest modlitwa. • podaje prawdę, że kościół jest centrum życia parafialnego, • opowiada o zadaniach osób zaangażowanych w funkcjonowanie parafii, • wyjaśnia, że Pan Bóg przygotował dla każdego w Kościele określone zadania. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że od chwili chrztu stał się ukochanym dzieckiem Boga, • wyjaśnia, że w rodzinie dzieci Bożych Bóg jest Ojcem, a ochrzczeni są dla siebie rodzeństwem. • wyjaśnia znaczenie wybranych gestów i postaw, • wyjaśnia pojęcia: pasterz, owczarnia, • wyjaśnia, że każdy w Kościele ma określone miejsce, • wyjaśnia, czym jest wspólnota parafialna, • podaje przykłady własnego zaangażowania się w wydarzenia związane z parafią, • opowiada o działalności misjonarzy. 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje Kościół jako wspólnotę ludzi wierzących zgromadzonych przez Boga, • opowiada o Kościele jako owczarni Bożej, • charakteryzuje relacje panujące we wspólnocie parafialnej.
---	---	---	---	--	---

VIII. Katechezy okolicznościowe

<ul style="list-style-type: none"> • dzieli się wspomnieniami z wakacji, • podaje przykłady, jak może podziękować Bogu i rodzicom za czas wakacji, • wymienia prawa i obowiązki ucznia, • opowiada, jak wygląda różaniec, • wymienia części różańca świętego, • podaje prawdę, że Bóg zaprasza nas do życia wiecznego, • podaje datę uroczystości Wszystkich Świętych, • podaje prawdę, że istnieje życie wieczne, • podaje datę wspomnienia Wszystkich Wiernych Zmarłych, • mówi z pamięci modlitwę „Wieczny odpoczynek”. • podaje wybrane wydarzenia z życia św. Mikołaja, • mówi z pamięci modlitwę „Niechaj będzie pochwalony Przenajświętszy Sakrament”, • podaje godzinę nabożeństw majowych w swojej parafii, • podaje prawdę, że mama i tata są darem od Boga, • podaje, kiedy świętujemy Dzień Matki i Dzień Ojca, • podaje przykłady dobrego wypoczynku. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia miejsca wakacyjnego odpoczynku związane z Panem Bogiem, • wyjaśnia, co oznaczają słowa ślubowania, • podaje prawdę, że ucząc się, służy swojej Ojczyźnie, • odpowiada w dialogu na wezwanie „Katechizmu polskiego dziecka”. • wymienia modlitwy, które są odmawiane na różańcu, • podaje prawdę, że w Lourdes Matka Boża prosiła o modlitwę różańcową, • wymienia imiona wybranych świętych, • wymienia przejawy troski i pamięci o zmarłych, • wskazuje, w jaki sposób naśladować dobroć św. Mikołaja, • podaje, kiedy świętujemy Dzień Babci i Dzień Dziadka, • wymienia sposoby okazywania miłości i wdzięczności dziadkom oraz rodzicom, • podaje przykłady miłości i stawiania wymagań ze strony dziadków, • podaje sposoby zaangażowania się dzieci w procesję Bożego Ciała, • układa modlitwę w intencji swoich rodziców, • podaje prawdę, że po trudach nauki nadchodzi czas odpoczynku. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że wydarzenia wakacyjne, ludzie i przyroda są darem Boga, który nas kocha, • wyjaśnia, dlaczego warto prosić Boga o błogosławieństwo, • wyjaśnia, że podczas modlitwy różańcowej wspólnie prosimy Maryję o pomoc, • podaje, jakimi cechami charakteryzuje się święty, • opisuje, jak należy postępować, aby być świętym, • wyjaśnia, czym jest czyściec, • wyjaśnia, dlaczego modlimy się za zmarłych, • opowiada, jak żył św. Mikołaj, • wyjaśnia, że można obdarowywać innych dobrocią (nie tylko materialnie). • wyjaśnia, dlaczego szanujemy dziadków i okazujemy im wdzięczność, • układa modlitwę w intencji swoich dziadków. • wyjaśnia pojęcie „monstrancja”, • wskazuje obecność Boga w codziennych wydarzeniach i w miejscu, w którym żyje, • wyjaśnia wybrane wezwania „Litani loretąńskiej”, • wyjaśnia, co to znaczy, że Maryja jest Królową, • wyjaśnia, dlaczego szanujemy swoich rodziców, • wyjaśnia, że w czasie odpoczynku także można chwalić Boga. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego należy być wdzięcznym (Bogu i rodzicom) za otrzymane dobro. • podaje prawdę, że podczas modlitwy różańcowej rozważamy wydarzenia z życia Jezusa i Maryi, • opowiada o objawieniu Matki Bożej w Lourdes, • opowiada o życiu św. Dominika Savio oraz św. Franciszka i Hiacynty • Marto, • wyjaśnia sens obdarowywania bez oczekiwania na wdzięczność, • uzasadnia potrzebę obchodów dnia, w którym w szczególności sposób • okazuje się miłość dziadkom oraz rodzicom, • opisuje, jak odbywa się procesja Bożego Ciała, • wyjaśnia pojęcie „Litania loretąńska”, • uzasadnia, dlaczego Matka Jezusa jest również naszą Matką. 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia wartość modlitwy różańcowej, • wyjaśnia, dlaczego procesja Eucharystyczna odbywa się ulicami miast i wiosek, • wyjaśnia, że figury, obrazy i kapliczki są wyrazem naszej miłości do Maryi, • wyjaśnia, na czym polega chrześcijańskie przeżywanie wolnego czasu.
--	---	--	--	---

Wymagania edukacyjne w nauce religii w klasie II

Sprawdzenie osiągnięć edukacyjnych odbywa się w oparciu o wskazane niżej szczegółowe wymagania edukacyjne.

Wiadomości i umiejętności do opanowania na poszczególne oceny śródroczne oraz roczne oceny klasyfikacyjne opiera się o poniższe wymagania oraz o zakres wynikający z zawartego niżej materiału.

Uzyskanie wyższej niż przewidywana oceny rocznej zależy od opanowania materiału jaki jest przynależny danej ocenie i będzie to weryfikowane w trakcie wypowiedzi ustnej.

W przypadku zdiagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych oraz możliwości psychofizycznych ucznia dojdzie do dostosowania wymagań edukacyjnych do zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	cel
Ja i mój Bóg	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że Jezus jest Nauczycielem, którego Bóg posłał do ludzi • potrafi wskazać przedmioty przypominające o obecności Boga w naszych domach • rozumie, że Jezus jest zawsze z nami • rozumie, że Pismo Święte jest listem Boga do ludzi • zna pojęcia: stworzyć, Stworzyciel • wie, że Bóg stworzył świat z miłości • pamięta, że Bóg stworzył człowieka • podaje, w jaki sposób Bóg objawia się w przyrodzie • wie, że Bóg stworzył anioły wie, czym jest modlitwa • podaje, kiedy powinniśmy się modlić • wie, czym jest kościół i zna jego określenia wie, w jakim celu przychodzimy do kościoła • rozumie, że Bóg w czasie chrztu św. czyni nas swoimi dziećmi • rozumie, że Kościół jest rodziną Bożą • podaje moment, w którym stajemy się dziećmi Bożymi • rozumie, że Jezus czyni cuda, aby pomóc ludziom i okazać swą miłość • podaje przykłady w jaki sposób można czynić dobro wypoczynku. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie potrzebę Bożego błogosławieństwa w roku szkolnym • potrafi dzielić się wspomnieniami z wakacji • określa, czym jest modlitwa, • rozumie, że krzyż jest znakiem obecności Pana w klasie, szkole, w domu oraz innych miejscach • potrafi wyjaśnić, kiedy jego zachowanie w szkole jest dobre pamięta dialog z Mszy Świętej: Oto słowo Boże Bogu niech będą dzięki w skupieniu słucha słowa Bożego • wymienia elementy świata stworzonego przez Boga wie, na czym polega podobieństwo człowieka do Boga • pamięta słowa hymnu Święty, Święty • pamięta tekst modlitwy do Anioła Stróża okazuje szacunek dla modlitwy własnej i innych • wyraża szacunek w miejscu przebywania Boga kościele • pamięta słowa, jakie wypowiada kapłan w momencie udzielania chrztu św. • rozumie, że Eucharystia jednoczy wszystkie dzieci Boże • pamięta treść perykopy J 6, • rozumie istotę cudu dokonującego się na Mszy Świętej • podaje motywy przejawów dobroci stara się czynić dobro w swoim środowisku, 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada modlitwę dziękczynną związaną z przeżyтыми wakacjami i rozpoczynanym rokiem szkolnym • pamięta słowa modlitwy Ojciec nasz • starannie wykonuje znak krzyża św., • stara się dobrze zachowywać w szkole, aby podobać się Bogu • potrafi opowiedzieć, jak powinniśmy słuchać słowa Bożego na katechezie i w kościele • pamięta słowa modlitwy: Wierzę w Boga, Ojca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi • dba o czystość i piękno swego otoczenia. potrafi zaśpiewać piosenkę Chwałę Ciebie, Panie • wyraża wdzięczność Bogu i rodzicom za dar życia, • potrafi sformułować wezwania modlitwy uwielbienia Boga za piękny świat • potrafi wyjaśnić, dlaczego aniołów nie możemy zobaczyć potrafi zaśpiewać z odpowiednimi gestami piosenkę Jezus o poranku • potrafi opisać, jak powinniśmy się zachowywać w kościele • potrafi opowiedzieć, jak odbywa się sakrament chrztu św., • potrafi zaśpiewać piosenkę Abba, Abba tatusiu • potrafi opisać poznane cuda Pana potrafi narysować wybrany z cudów Pana • potrafi narysować swój dobry uczynek • wyjaśnia, dlaczego warto prosić Boga o błogosławieństwo, 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi w indywidualnej modlitwie prosić Boga o błogosławieństwo • potrafi opisać, co pomaga w dobrej modlitwie, a co w niej przeszkadza • śpiewem uwielbia Boga potrafi wyrazić modlitwą wdzięczność Jezusowi za Jego obecność • potrafi wyjaśnić, jak możemy odpowiadać Panu Bogu na Jego słowa skierowane do nas • potrafi narysować kilka Bożych stworzeń potrafi opisać, jak powinniśmy troszczyć się o świat stworzony przez Boga • potrafi wyjaśnić, co to znaczy, że Bóg stworzył nas na swój obraz i podobieństwo • wyraża wdzięczność Bogu za dzieło stworzenia • potrafi opisać rolę Anioła Stróża w życiu ludzi potrafi ułożyć krótkie modlitwy prośby, dziękczynienia, uwielbienia i przeproszenia Boga • umie nazwać przedmioty związane z wnętrzem kościoła • potrafi określić, co jest używane do udzielenia sakramentu chrztu • dostrzega potrzeby drugiego człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> •

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Jezus przychodzi do nas	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że Maryja jest Matką • potrafi wyjaśnić określenie Adwent • podaje przykłady, jak możemy przygotować się na przyjście • wie, że spełnianie dobrych uczynków jest przygotowaniem się na przyjście • rozumie, że Jezus przychodzi do każdego człowieka • podaje datę świąt Bożego Narodzenia • rozumie sens świąt Bożego Narodzenia • wymienia postacie z szopki bożonarodzeniowej pamięta treść perykopy Mt 2,1-5;7-12 • wymienia dary Mędrców • pamięta i rozumie prawdę, że przez chrzest św. staliśmy się dziećmi Bożymi • podaje przykłady okazywania rodzicom • rozumie, co to znaczy przebaczyć pamięta tekst Jezusowego przykazania • podaje przykłady naśladowania w i ofiarności • pamięta, że Jezus jest przyjacielem każdego człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • zna scenę Zwiastowania Maryi zapisaną w Piśmie Świętym • pamięta nazwę Mszy Świętej adwentowej • wymienia symbole adwentowe i rozumie ich znaczenie • potrafi wyjaśnić pojęcie nawrócenie pamięta symbole adwentowe i ich znaczenie • pamięta i rozumie tradycje chrześcijańskiej Wigilii • rozumie, że kochając tworzymy wspólnotę w domu i w szkole • podaje, gdzie urodził się Pan Jezus rozumie, że na Mszy Świętej witamy Pana, który narodził się w Betlejem • rozumie, że Jezus przychodzi do nas w znaku chleba • pamięta imiona Mędrców • podaje datę i nazwy święta upamiętniającego omawiane wydarzenie biblijne • rozumie, że Jezus jest umiłowanym Synem Boga • wie, kto jest Ojcem i Matką, a kto Jego opiekunem • pamięta i rozumie treść perykop: Łk 17,3-4; Łk 23,33-34 • pamięta słowa aktu pokuty: Panie, zmiłuj się nad nami i fragmentu Spowiedzi powszechnej chętnie przeprasza • dostrzega potrzeby drugiego człowieka rozumie słowa J 15,13-15 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi opisać, w jaki sposób Bóg wybrał Maryję na Matkę • potrafi w formie plastycznej przedstawić scenę Zwiastowania • potrafi wyjaśnić, na czym polega dobre przygotowanie do świąt Bożego Narodzenia • potrafi określić zmianę zachowania na podstawie opowiadania • potrafi złożyć życzenia świąteczne kolegom w klasie • potrafi zaśpiewać kolędę Wśród nocnej ciszy • opisuje okoliczności pokłonu Mędrców • potrafi omówić obrzędy związane z uroczystością Objawienia Pańskiego • potrafi opowiedzieć o chrzcie Pana Jezusa • potrafi wymienić, z jakich osób składa się Święta Rodzina • potrafi wskazać słowa modlitwy Pańskiej dotyczące przebaczenia • wyraża gotowość do przebaczenia • potrafi opowiedzieć przypowieść o miłosiernym Samarytaninie 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić symbolikę roratki • potrafi ułożyć postanowienia na czas Adwentu • potrafi sformułować postanowienia adwentowe i wyjaśnić, dlaczego je czynimy • potrafi wyjaśnić sens dzielenia się opłatkiem • potrafi zaśpiewać kołysankę Zaśnij Dziecino • potrafi powiedzieć, czym jest hostia • potrafi opisać świąteczny wygląd ołtarza w swoim kościele parafialnym • wyjaśnia znaczenie darów ofiarowanych Jezusowi przez Mędrców • umie wyjaśnić symbolikę białej szaty i paschału • potrafi powiedzieć o czci i szacunku do rodziców • potrafi wskazać, w jakim momencie Mszy Świętej Jezus okazuje nam miłosierdzie • potrafi wyjaśnić, co to znaczy miłować się wzajemnie • chętnie pomaga innym i jest ofiarny, • potrafi wyjaśnić, dlaczego możemy zwracać się do z prośbą o pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • chętnie pomaga innym i jest ofiarny • włącza się w przygotowanie wigilii klasowej

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Jezus uczy nas posłuszeństwa Ojcu	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwę dnia rozpoczynającego Wielki Post • wie, jak długo trwa Wielki Post • pamięta tekst modlitwy Któryś za nas... • wymienia cierpienia, jakich doświadczył Pan Jezus • wymienia, komu powinien okazywać posłuszeństwo • pamięta słowo dnia Droga krzyżowa • wie, co to jest procesja wymienia najważniejsze wydarzenia, które miały miejsce w czasie Ostatniej Wieczery • zna wydarzenia Wielkiego Piątku wymienia pokarmy niesione do poświęć 	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta treść perykopy Łk 7, pamięta słowa towarzyszące posypaniu głów popiołem • podaje określenie Wielkiego Postu pamięta treść perykopy Łk 4,1-13 • rozumie, że wybierając w życiu to, co trudne, łączymy się z cierpiącym Jezusem • pamięta i rozumie treść modlitwy Pana w Ogrodzie Oliwnym • rozumie, że posłuszeństwo jest wyrazem rozumie, że cierpienie i śmierć Pana są dowodem Jego do ludzi • wie, w jaki sposób może pomóc cierpiącemu Jezusowi • pamięta treść perykopy o wjeździe do Jerozolimy (Mt 21,1-10) • pamięta słowa ustanowienia Eucharystii podaje sposoby wyrażenia wdzięczności Panu Jezusowi za Jego Mękę na krzyżu • podaje nazwę świecy symbolizującej zmartwychwstałego Chrystusa 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić, co oznacza pojęcie nawrócenie • potrafi sformułować wielkopostne postanowienia • wyraża pragnienie poprawy życia, podejmując wielkopostne postanowienia • potrafi uzasadnić, dlaczego Pan Jezus cierpiał • potrafi sformułować proste wezwanie modlitwy dziękczynnej i prośby • potrafi podać nazwy wybranych stacji drogi krzyżowej • potrafi wyjaśnić, co znaczy określenie Niedziela Palmowa • potrafi wykonać palmę potrafi opowiedzieć o wydarzeniach Wielkiego Czwartku • potrafi opowiedzieć o wydarzeniach Wielkiego Piątku • potrafi opowiedzieć o błogosławieństwie pokarmów i liturgii Wigilii Paschalnej 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić sens obrzędu posypania głów popiołem • potrafi wyjaśnić, jak przeżywamy okres Wielkiego Postu • potrafi ocenić swoją postawę wobec napotkanych trudności i cierpień, porównując ją z postawą potrafi zaśpiewać pieśni; Któryś za nas... • potrafi wymienić nabożeństwa wielkopostne i pamięta ich terminy • potrafi wyjaśnić, co chrześcijanie wyrażają uczestnicząc w procesji Niedzieli Męki Pańskiej • umie zaśpiewać pieśń Chrystus Wodzem, Chrystus Królem, • potrafi wymienić sakramenty ustanowione przez w czasie Ostatniej Wieczery. • umie zaśpiewać wybrane pieśni wielkopostne • potrafi opisać, jak wygląda grób Pana Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> • chętnie włącza się w przygotowanie i przebieg klasowej procesji z palmami

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Przeżywamy radość z Jezusem zmartwychwstałym	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta, że Pan Jezus zmartwychwstał trzeciego dnia po swojej śmierci • podaje, kiedy obchodzimy uroczystość Miłosierdzia Bożego • rozumie i pamięta, że Msza Święta to czas naszego spotkania z Jezusem • wie, że w Piśmie Świętym są słowa Boga • rozumie, że trzeba żyć zgodnie z tym, czego naucza nas Jezus • wie w jaki sposób powstaje chleb • rozumie, że Pan Jezus zmartwychwstały jest obecny w Chlebie Eucharystycznym • wie, że Msza Święta jest Ofiarą Chrystusa i Kościoła • wie, że modlitwa jest rozmową z Bogiem • wie, że Jezus objawia nam Boga jako dobrego Ojca • rozumie, że Pan Jezus zmartwychwstały jest obecny w drugim człowieku • wie, co to jest niebo 	<ul style="list-style-type: none"> • zna symbole wielkanocne i ich znaczenie • wie, że śmierć jest tylko przejściem z życia ziemskiego do życia wiecznego • wskazuje elementy świętowania niedzieli • wie, kim była św. Faustyna Kowalska • rozumie, że zmartwychwstały Jezus jest obecny w naszym życiu • wymienia miejsca i sposoby spotkania z Jezusem • wie, gdzie można usłyszeć słowa Jezusa • wie, że słów należy słuchać w ciszy i skupieniu • wyraża postawę szacunku do czytanego Bożego słowa • rozumie, dlaczego Pan Jezus nazywa siebie Chlebem Życia • wie, że Pan Jezus przychodzi do człowieka w czasie Mszy Świętej pod postacią chleba, w Komunii świętej • pamięta słowa, które należy odpowiedzieć na wezwanie księdza w liturgii eucharystycznej • mówi z pamięci modlitwę Ojciec nasz zna treść fragmentu biblijnego Dz 2,42-47 • zna biblijną scenę wniebowstąpienia Pana (Mt 28,16-20) • pamięta i rozumie, że Jezus przyjdzie powtórnie na ziemię 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi opisać wydarzenie zmartwychwstania na podstawie Ewangelii • wyjaśnia związek między zmartwychwstaniem a świętowaniem niedzieli • potrafi opisać obraz Miłosiernego • opisuje spotkanie z uczniami idącymi do Emaus • poprawnie odpowiada na wybrane wezwania kapłana podczas liturgii słowa • potrafi wyjaśnić potrzebę karmienia się Ciałem Pana Jezusa • potrafi wymienić dary niesione do ołtarza podczas Mszy Świętej • opowiada o modlitwie • potrafi wskazać osoby potrzebujące pomocy • potrafi opowiedzieć o wniebowstąpieniu Pana Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi ustawić według hierarchii wartości obowiązki niedzielne chrześcijanina • wyjaśnia podstawowe znaki i symbole liturgiczne • wyjaśnia, co to znaczy, że Bóg jest miłosierny • potrafi dostrzec znaki obecności zmartwychwstałego wśród ludzi • potrafi wykonać właściwe gesty i zachować odpowiednie postawy • potrafi słowami piosenki wyrazić swoją modlitwę • potrafi wskazać, jak może się przygotować na przyjęcie Pana w Komunii św. • potrafi wymienić duchowe dary, jakie może złożyć w ofierze Panu Bogu • potrafi zaprezentować postawę modlitewną • potrafi uzasadnić, dlaczego powinniśmy sobie nawzajem pomagać • potrafi zaśpiewać piosenkę Mój Zbawiciel, On bardzo kocha mnie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża pragnienie niesienia pomocy innym poprzez konkretne działania

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Z Jezusem i Jego Matką	<ul style="list-style-type: none"> zna wyrażenie litanii wymienia znaki Ducha Świętego wie, że Bóg jest jeden, ale w trzech Osobach pamięta słowa modlitwy Niechaj będzie pochwalony Przenajświętszy Sakrament... wie, w jakim miesiącu odprowadzane są nabożeństwa ku czci Serca Pana wie, że po trudach nauki nadchodzi czas odpoczynku wie, że w czasie odpoczynku należy chwalić Boga 	<ul style="list-style-type: none"> zna treść perykopy biblijnej, w której Jezus oddaje nam swoją Matkę wie, że Jasna Góra jest duchową stolicą Polaków rozumie rolę Ducha Świętego w życiu człowieka pamięta pierwszą zwrotkę pieśni Ducha Święty przyjdź rozumie, że znak krzyża jest uwielbieniem Trójcy Świętej pamięta prawdę wiary zawartą w słowie dnia wie, co oznaczają określenia: monstrancja i tabernakulum zna wydarzenia, w których Jezus okazuje miłość ludziom pamięta główne prawdy wiary, poznane w czasie roku katechetycznego 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi ułożyć wezwanie litanijne do Maryi potrafi opowiedzieć o zesłaniu Ducha Świętego na apostołów poprawnie wykonuje znak krzyża świętego potrafi wyjaśnić, dlaczego tabernakulum zajmuje ważne miejsce w kościele parafialnym potrafi opowiedzieć treść wersetu J 19,34 umie dobrze wypoczywać 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi zaśpiewać pieśń Ducha Święty przyjdź potrafi przyporządkować Osobom Trójcy Świętej ich symbole potrafi zaśpiewać piosenkę Chwała Bogu Ojcu potrafi opisać, jak odbywa się procesja Bożego Ciała potrafi opisać obraz Serca Pana potrafi wypoczywać wspólnie z całą rodziną 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi uzasadnić, że Matka Jezusa jest również naszą Matką
Katechezy okolicznościowe	<ul style="list-style-type: none"> zna części różańca świętego wie, czym są misje wie, kim jest misjonarz podaje datę uroczystości Wszystkich Świętych wymienia imiona kilku świętych pamięta prawdę, że istnieje życie wieczne wie, jak żył św. Mikołaj 	<ul style="list-style-type: none"> wie, że podczas tej modlitwy rozważamy życie i Maryi wymienia sposoby niesienia pomocy misjonarzom umie podać, jakimi cechami charakteryzuje się święty wie, czym jest czyściec podaje datę wspomnienia Wszystkich Wiernych Zmarłych rozumie, że dzisiaj św. Mikołaj działa przez różnych ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wymienić modlitwy, które są odmawiane na różańcu potrafi opisać, na czym polega praca misjonarza potrafi opowiedzieć o św. Dominiku Savio potrafi powiedzieć modlitwę Wieczny odpoczynek potrafi opowiedzieć wydarzenia z życia św. Mikołaja 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi modlić się na różańcu potrafi zachęcić innych do pomocy misjonarzom potrafi opisać, jak należy postępować, aby być świętym potrafi wyjaśnić, dlaczego modlimy się za zmarłych 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi naśladować dobroć wobec innych na wzór św. Mikołaja

Wymagania edukacyjne w nauce religii w klasie III

Sprawdzenie osiągnięć edukacyjnych odbywa się w oparciu o wskazane niżej szczegółowe wymagania edukacyjne.

Wiadomości i umiejętności do opanowania na poszczególne oceny śródroczne oraz roczne oceny klasyfikacyjne opiera się o poniższe wymagania oraz o zakres wynikający z zawartego niżej materiału.

Uzyskanie wyższej niż przewidywana oceny rocznej zależy od opanowania materiału jaki jest przynależny danej ocenie i będzie to weryfikowane w trakcie wypowiedzi ustnej.

W przypadku zdiagnozowania indywidualnych potrzeb rozwojowych oraz możliwości psychofizycznych ucznia dojdzie do dostosowania wymagań edukacyjnych do zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Oczekujemy na przyjście Pana Jezusa	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady obecności Boga pośród nas • wskazuje w podręczniku tekst biblijny Mt 18,20 • stwierdza, że Pan Jezus posyła swoich uczniów, by Jego naukę przekazywali innym • mówi z pamięci modlitwę „Ojcze nasz” • stwierdza, że na Mszy Świętej wierzący spotykają się z Panem Jezusem • podaje, kto jest dla ludzi wzorem miłości 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia sposoby przygotowania się do spotkania z Jezusem • określa katechezę jako spotkanie z Panem Jezusem nauczającym • określa modlitwę jako rozmowę i przebywanie z Bogiem • wymienia, co podczas Mszy Świętej przypomina o obecności Jezusa • wymienia środowiska, w których ludzie powinni sobie okazywać miłość • wskazuje, na czym polega bycie uczniem Jezusa w codziennym życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady, jak tworzyć wspólnotę i jedność w klasie, rodzinie • wymienia osoby odpowiedzialne za przekazywanie nauki Jezusa • wskazuje, na czym polega wypełnianie czynów apostoelskich w codziennym życiu • opowiada o misji Chrystusa, apostołów i Kościoła • odróżnia modlitwy prośby, dziękczynienia, przeproszenia i uwielbienia • uzasadnia, dlaczego modli się rano i wieczorem • uzasadnia, dlaczego chrześcijanin powinien być na Mszy Świętej w każdą niedzielę • opowiada, jaką modlitwą i jakim gestem rozpoczyna się Msza Święta • mówi z pamięci tekst przykazania miłości J 13,34 • uzasadnia, że czyniąc dobro stajemy się podobni do Jezusa • opowiada, komu i w jaki sposób chce nieść pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia treść tekstu biblijnego o obecności Pana Jezusa we wspólnocie • opowiada, w jaki sposób chce naśladować Jezusa i Apostołów • formułuje samodzielnie modlitwę, w której dziękuje Bogu, prosi i przeprasza Boga • omawia wybrane prośby modlitwy „Ojcze nasz” • wyjaśnia, w jaki sposób Jezus jest obecny wśród ludzi, aż do końca świata • daje świadectwo systematycznego uczestnictwa w niedzielnej Mszy św. • na podstawie wersetu J 13,34 wyjaśnia, kogo Pan Jezus nakazuje kochać • uzasadnia swą gotowość niesienia pomocy najbliższym 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego oczekuje spotkania z Jezusem w sakramencie pokuty i Eucharystii
II. Kim jesteś, Panie Jezu?	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, w jakim celu Jezus przyszedł na ziemię • definiuje, kto to jest apostoł • potrafi opisać cud w Kanie Galilejskiej • określa, kto to jest pasterz • definiuje pojęcie „ofiara” • podaje, za kogo Pan Jezus umarł na krzyżu 	<ul style="list-style-type: none"> • własnymi słowami określa pojęcie „Zbawiciel” • podaje imiona dwunastu apostołów • wymienia zadania apostoła Chrystusa • określa, co to jest cud • wymienia cechy dobrego pasterza • w ofierze, jaką Pan Jezus złożył za nas na krzyżu, dostrzega Jego wielką miłość do ludzi • wymienia gesty i postawy, którymi może wyrazić Jezusowi wdzięczność za Jego miłość 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób Jezus wypełnił Bożą obietnicę zbawienia • opisuje scenę powołania apostołów • uzasadnia, dlaczego chce być apostołem Jezusa • wymienia warunki zaistnienia cudu • wyjaśnia, co to znaczy, że Bóg jest wszechmogący • uzasadnia, dlaczego Pana Jezusa nazywamy Dobrym Pasterzem • śpiewa pieśń „Pan jest Pasterzem moim” • wyjaśnia, że wielka miłość Boga do człowieka przejawiała się poprzez śmierć Jezusa na krzyżu • wyjaśnia, że każda Msza Święta uobecnia ofiarę Jezusa złożoną na krzyżu 	<ul style="list-style-type: none"> • układa własne wyznanie wiary • opowiada, jak być apostołem dzisiaj • opowiada, w jaki sposób wyraża żywą wiarę w cudotwórczą moc Boga • układa modlitwy do Jezusa Dobrego Pasterza odpowiednie do różnych okoliczności życiowych dzieci • potrafi zaśpiewać pieśń „Zbawienie przyszło przez krzyż” • opowiada, w jaki sposób wyraża wdzięczność Jezusowi za Jego miłość i jak pragnie na nią odpowiedzieć 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, w jaki sposób daje świadectwo swojej przynależności do Jezusa
III. Do	<ul style="list-style-type: none"> • określa Boże przykazania jako drogowskazy prowadzące do Boga 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, czego dotyczą przykazania każdej z tablic Dekalogu • określa, co to są: miejsca święte, święte imiona 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje treści każdej z tablic Dekalogu • określa, w jaki sposób wyraża szacunek wobec imion świętych • omawia różnice między niedzielą a 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co znaczy wierzyć i ufać Bogu • potrafi uzasadnić dlaczego miejscom poświęconym Bogu należy się 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, w jaki sposób

<p>czego mnie wzywasz, Panie Jezu?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje treść pierwszego przykazania • wymienia miejsca i imiona święte • stwierdza, że uczestnictwo w niedzielnej Mszy Świętej jest obowiązkiem chrześcijanina • wymienia podstawowe obowiązki dziecka wobec rodziców (miłość i posłuszeństwo) • podaje treść piątego przykazania • rozumie, że Pana Jezusa można przyjąć tylko czystym sercem • podaje treść siódmego i dziesiątego przykazania • podaje treść ósmego przykazania • mówi z pamięci Jezusowe przykazanie miłości 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zmartwychwstanie Pana Jezusa jako źródło świętowania niedzieli • podaje przykłady okazywania rodzicom (opiekunom) miłości i posłuszeństwa • podaje przykłady troski o zdrowie i życie • wymienia przykazania mówiące o czystości • podaje przykłady poszanowania rzeczy własnych i cudzych • określa, podając przykłady, pojęcia: prawda, kłamstwo, fałszywe świadectwo • opowiada własnymi słowami przypowieść o miłosiernym Samarytaninie 	<p>pozostałymi dniami tygodnia</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia treść czwartego przykazania • potrafi odnieść treść czwartego przykazania do relacji ze swoimi rodzicami • wyjaśnia, dlaczego każdy człowiek powinien dbać o zdrowie własne i bliźnich • wyjaśnia, na czym polega postawa czystego serca • wyjaśnia, na czym polega szacunek do własności cudzej, wspólnej i osobistej • uzasadnia, dlaczego zawsze trzeba mówić prawdę • podaje biblijne przykłady miłości bliźniego 	<p>szacunek</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega chrześcijańskie świętowanie niedzieli • opowiada, w jaki sposób wyraża swą troskę o dom rodzinny • opowiada, w jaki sposób troszczy się o zdrowie własne i innych • wyjaśnia, co to znaczy żyć w prawdzie • charakteryzuje skutki kłamstwa • wyjaśnia, na czym polega postawa miłości • opowiada o współczesnych sposobach stosowania przykazania miłości 	<p>świętuje Dzień Pański i jak zachęca innych do świętowania</p> <ul style="list-style-type: none"> • daje świadectwo, jak modli się do Matki Bożej Niepokalanej o pomoc w zachowaniu czystości serca
<p>Katechezy okolicznościowe (tem. 46–49)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest różaniec • wymienia odmawiane na nim modlitwy • określa Adwent jako czas oczekiwania na przyjście Pana Jezusa • opisuje wygląd medalika, • podaje, gdzie i w jakich okolicznościach urodził się Jezus 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym są tajemnice różańca • wymienia części i tajemnice różańca • wymienia chrześcijańskie tradycje związane z Adwentem • określa, czym jest medalik dla chrześcijanina • wymienia tytuły najbardziej znanych kołęd 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi modlić się na różańcu • wyjaśnia, dlaczego powinniśmy się modlić na różańcu • wyjaśnia wymowę adwentowych symboli • uzasadnia, dlaczego powinien nosić medalik, • potrafi zaśpiewać zaproponowane kolędy • potrafi składać życzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi rozważać tajemnice różańcowe • uzasadnia, dlaczego uczestniczy w liturgii adwentowej • wyjaśnia, w jaki sposób może naśladować Matkę Bożą. • uzasadnia swój szacunek dla medalika, który zawsze nosi • wyjaśnia, w jaki sposób okazuje wdzięczność Bogu • za wcielenie Syna Bożego 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie włącza się w modlitwę różańcową podczas nabożeństw

<p>IV. Panie Jezu, co mi przynos isz w darze?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia części Pisma Świętego, określa, czym jest Kościół wymienia siedem sakramentów określa, czym jest sakrament chrztu 	<ul style="list-style-type: none"> określa, co to jest Ewangelia wymienia przykazania kościelne określa, co to jest sakrament określa znaczenie sakramentów w życiu chrześcijanina podaje, że chrzest wprowadza nas do wspólnoty Kościoła 	<ul style="list-style-type: none"> podaje imiona ewangelistów wyjaśnia, w jaki sposób Pan Jezus jest obecny w Kościele wyjaśnia sens wybranego przykazania kościelnego potrafi wyjaśnić, czym jest łaska uświęcająca i kiedy ją otrzymujemy podaje, kto i w jakim celu ustanowił sakramenty święte potrafi przyporządkować symbole graficzne do odpowiadających im sakramentów wyjaśnia, jakie skutki dla człowieka powoduje przyjęcie chrztu św. 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi posługiwać się księgą Pisma Świętego opowiada, w jaki sposób zachowuje przykazania kościelne uzasadnia potrzebę sakramentów dla podtrzymywania życia w łasce Bożej opowiada, co robi, by żyć w łasce uświęcającej uzasadnia swoje pragnienie przyjęcia sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii opowiada, w jaki sposób wyraża wdzięczność Bogu i rodzicom za chrzest 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego chce być żywym członkiem Kościoła
<p>V. Jak Cię przepra szać, miłosier ny Jezu?</p>	<ul style="list-style-type: none"> określa, czym jest grzech podaje najważniejsze fakty z życia syna marnotrawnego podaje, kto ma władzę odpuszczania grzechów określa, czym jest sumienie określa, czym jest rachunek sumienia przeprasza bliskich za popełnione zło podaje, że żal i mocne postanowienie poprawy są koniecznym warunkiem dobrej spowiedzi podaje, że wyznanie grzechów jest warunkiem uzyskania rozgrzeszenia określa, czym jest zadośćuczynienie 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje grzechów określa, czym jest nawrócenie podaje, na czym polega nieszczęście grzechu (zerwanie przyjaźni z Bogiem) przycyca słowa ustanowienia sakramentu pokuty i pojednania nazywa postawy sprzeciwiające się przykazaniom Bożym podaje, że żal za grzechy przybliża do Boga i jest konieczny, by dostąpić ich odpuszczenia wyraża szczerą wolę poprawy wypowiada z pamięci formułę spowiedzi sakramentalnej wymienia pięć warunków sakramentu pokuty przejawia wolę wynagrodzenia Panu Bogu i ludziom za popełnione zło i podejmuje w tym kierunku działania 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wykazać różnice pomiędzy grzechem pierwotnym a osobistym oraz ciężkim i lekkim wyjaśnia, kto może odpuszczać grzechy wyjaśnia, co dokonuje się w sakramencie pokuty i pojednania potrafi rozróżnić dobro od zła wyjaśnia, w jakim celu robimy rachunek sumienia potrafi zrobić rachunek sumienia określa, na czym polega żal doskonały i żal niedoskonały potrafi przytoczyć słowa Pana Jezusa wzywające do poprawy życia wyjaśnia, że tylko szczerze wyznanie grzechów przywraca czystość duszy potrafi dobrze przygotować się do spowiedzi uzasadnia konieczność naprawienia krzywd 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób dokonuje się nawrócenie uzasadnia, dlaczego należy często przepraszać Boga za swoje grzechy potrafi opisać miejsce spowiedzi oraz czynności kapłana i penitenta uzasadnia, dlaczego pragnie rozwijać swoje sumienie uzasadnia potrzebę częstego rachunku sumienia potrafi wzbudzić w sobie żal doskonały uzasadnia potrzebę żalu za grzechy i przeproszenia za popełnione zło uzasadnia pragnienie szczerego wyznania grzechów uzasadnia, dlaczego z radością oczekuje dnia pierwszej spowiedzi św. 	

<p>VI. Jak Ci dzięk wać, drogi Jezu?</p>	<ul style="list-style-type: none"> określa, czym jest Eucharystia wypowiada z pamięci modlitwę celnika określa liturgię słowa jako dialog, rozmowę Boga ze zgromadzonymi na Mszy Świętej ludźmi wymienia dary składane podczas Mszy Świętej określa Mszę Świętą jako ucztę Chrystusa i Kościoła wyjaśnia słowa: „Idźcie w pokoju Chrystusa” 	<ul style="list-style-type: none"> przytacza słowa ustanowienia Eucharystii wymienia części Mszy św. wymienia obrzędy wstępne Mszy Świętej wymienia poszczególne części liturgii słowa potrafi odpowiadać na wezwania kapłana w liturgii słowa wypowiada z pamięci modlitwę „Niech Pan przyjmie Ofiarę z rąk twoich” określa Mszę Świętą jako ofiarę Jezusa i Kościoła wskazuje w liturgii Mszy Świętej elementy uczty wymienia obrzędy zakończenia Mszy Świętej 	<ul style="list-style-type: none"> omawia okoliczności ustanowienia Eucharystii potrafi wykazać różnicę między czynnym a biernym uczestnictwem we Mszy św. potrafi wykazać różnice w zachowaniu faryzeusza i celnika charakteryzuje obrzędy wstępne potrafi modlić się spontanicznie wyjaśnia, czym jest ofiara duchowa i materialna podaje, w jaki sposób włącza się w ofiarę Chrystusa i Kościoła uzasadnia, że Msza Święta jest ucztą potrafi dostrzec owoce Komunii św. w życiu człowieka określa sposoby aktywnego włączenia się w posłannictwo Kościoła uzasadnia, dlaczego dąży do pełnego zjednoczenia z Chrystusem w Komunii św. 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jakim celu Pan Jezus ustanowił Eucharystię uzasadnia wdzięczność Panu Bogu za dar Eucharystii uzasadnia potrzebę aktywnego uczestniczenia we Mszy św. uzasadnia potrzebę przeproszenia Boga i ludzi na początku Mszy Świętej uzasadnia, dlaczego należy słuchać w skupieniu słowa Bożego opowiada, w jaki sposób współofiarowuje się z Chrystusem podczas Mszy Świętej potrafi wskazać na związek ofiary Chrystusa w wieczniku, na krzyżu i na ołtarzu relacjonuje, w jaki sposób słowem i czynem daje świadectwo o Chrystusie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób urzeczywistnia się słowo Boże w swoim życiu
<p>Katech ezy okolicz nościow e (tematy: 50–57)</p>	<ul style="list-style-type: none"> podaje, do czego służy modlitewnik wymienia, czego dotyczą przyrzeczenia chrzcielne wymienia symbole zmartwychwstałego Chrystusa wymienia obowiązki wynikające z Pierwszej Komunii Świętej omawia, w jaki sposób Pan Jezus jest zawsze z nami 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia, co się znajduje w modlitewniku omawia znaczenie Wielkiego Postu jako czasu powrotu do Ojca potrafi odpowiadać na wezwania odnowienia przyrzeczeń świadomie odnawia przyrzeczenia chrzcielne wymienia kilka wezwań z litanii loretańskiej opowiada o obecności Pana Jezusa wśród ludzi w Najświętszym Sakramencie omawia obietnicę Jezusa związaną z praktyką pierwszych piątków miesiąca 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi posługiwać się modlitewnikiem wyjaśnia, że modlitewnik jest potrzebny jako pomoc w wytrwałej modlitwie i postępie na drodze zbawienia wyjaśnia, na czym polega nawrócenie omawia znaczenie odnowienia przyrzeczeń chrzcielnych potrafi opisać, na czym polega zmartwychwstanie Jezusa opowiada, w jaki sposób wyraża radość z faktu zmartwychwstania Jezusa potrafi ułożyć modlitwę do Matki Bożej potrafi okazywać wdzięczność Bogu i ludziom potrafi zachować się godnie podczas procesji eucharystycznej podaje, w jaki sposób wyraża cześć i szacunek do Najświętszego Sakramentu potrafi zaplanować wakacje z Panem Jezusem wyjaśnia sens praktykowania pierwszych piątków miesiąca 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada, kiedy i jak modli się tekstami z modlitewnika potrafi ułożyć modlitwę dziękczynną za łaskę wiary potrafi wyjaśnić znaczenie symboli związanych ze zmartwychwstaniem wyjaśnia, dlaczego Maryja jest wzorem człowieka modlitwy i pośredniczką między wierzącymi a Jezusem relacjonuje swe uczestnictwo w nabożeństwach majowych uzasadnia potrzebę dzielenia się radością i dobrami materialnymi z innymi ze względu na Pana Boga uzasadnia potrzebę dawania świadectwa wiary przez uczestnictwo w niedzielnej Mszy Świętej i codzienną modlitwę 	<ul style="list-style-type: none"> relacjonuje swe uczestnictwo w nabożeństwach drogi krzyżowej i gorzkich żali opowiada o swoim aktywnym uczestnictwie w procesji Bożego Ciała

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA W KL. IV

SEMESTR I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	Dobra	bardzo dobra	celująca
I. Wielki kosmos i moje podwórko	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia miejsca odwiedzane podczas wakacji – wymienia zjawiska i stworzenia, które obserwuje w przyrodzie – wie, że wszystko, co istnieje, jest dobre, bo pochodzi od Boga – wie, że Biblia zawiera słowo kochającego Boga, który stworzył świat – wyraża szacunek względem Biblii jako księgi o miłości Boga do człowieka – wymienia miejsca, w których czuje (czuł) się szczęśliwy – wymienia osoby, którym zawdzięcza swoje poczucie szczęścia – wie, że grzech niszczy przyjaźń człowieka z Bogiem – wie, że Bóg poszukuje ludzi, którzy od Niego odeszli i pragnie ich zbawienia – podaje zasady odprawiania dziewięciu pierwszych piątków miesiąca – potrafi posługiwać się 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przykłady obecności Boga w przyrodzie – rozpoznaje w pięknie przyrody stwórcze dzieło Boga – wie, że o stworzeniu świata dowiadujemy się z Biblii – określa znaczenie słowa „Biblia” – wyjaśnia, dlaczego Biblia jest księgą świętą – wie, że treść Starego Testamentu dotyczy wydarzeń od stworzenia świata i przygotowuje do narodzenia Pana Jezusa – zna treść biblijnego fragmentu o raju (Rdz 2,8-10.15) – podaje przykłady zachowań, które niszczą poczucie szczęścia – zna treść biblijnego opowiadania o grzechu pierwszych ludzi – własnymi słowami wypowiada treść Bożej obietnicy Rdz 3,14-15 – wie, że zapowiedź przyjścia Zbawiciela jest wyrazem miłości Boga do człowieka – zna uczynki miłosierdzia co do duszy – pamięta i rozumie treść Mt 11,28 – wymienia najważniejsze obietnice Jezusa objawione św. M. Alacoque – wyraża pragnienie korzystania z obietnic Jezusa – wie, że Matka Boża objawiała się w Fatimie co miesiąc od 13 V do 13 X 1917 r. – podaje imiona dzieci fatimskich i opowiada o ich spotkaniu z Maryją – rozpoznaje i opisuje figurę Matki Bożej Fatimskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – chętnie opowiada swoje wakacyjne wspomnienia – interpretuje proste teksty biblijne mówiące o stworzeniu – układa własną modlitwę dziękczynną za dzieło stworzenia – potrafi wyjaśnić, dlaczego pierwszą część Pisma Świętego nazywamy Starym Testamentem, a drugą Nowym Testamentem – wskazuje „dobre miejsca” w swoim otoczeniu – na podstawie tekstu biblijnego wyjaśnia, na czym polegało szczęście ludzi w raju – interpretuje biblijne opowiadanie o grzechu pierwszych ludzi – przeprosza Boga w modlitwie za swoje grzechy – interpretuje tekst Protoewangelii Rdz 3,14-15 – wyjaśnia, na czym polega zbawienie – umie zastosować uczynki miłosierdzia w sytuacjach typowych – potrafi określić, za co chce wynagrodzić Jezusowi, podejmując praktykę pierwszych piątków – podejmuje postanowienie korzystania w pierwsze piątki z sakramentu pokuty i Eucharystii i z zaangażowaniem je realizuje – omawia treść przesłania Matki Bożej w Fatimie 	<ul style="list-style-type: none"> – wypowiada modlitwę dziękczynną za napotkane piękno i doświadczone dobro – wyraża zainteresowanie tekstami biblijnymi – uzasadnia, że słowo Boże zawarte w Piśmie Świętym jest dla nas przewodnikiem na drodze do wiecznego szczęścia – uzasadnia, że warunkiem szczęścia jest otrzymywanie i okazywanie miłości – wyjaśnia, na czym polega zło każdego grzechu – umie zastosować uczynki miłosierdzia w sytuacjach problemowych – definiuje pojęcia: cichy i pokorny, zadośćuczynienie, wynagrodzenie – wyjaśnia znaczenie modlitwy różańcowej w nawiązaniu do objawień fatimskich 	<ul style="list-style-type: none"> – wyraża odpowiedzi alną troskę o przyrodę.

	książeczką pierwszopiątkową (zaznaczyć pierwsze piątki kolejnych miesięcy) – potrafi modlić się na różańcu		– wyraża szacunek dla Matki Bożej, spełniając jej prośbę wypowiedzianą w Fatimie (chętnie modli się na różańcu)		
II. Szlak patriarchów	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia powody, z jakich ludzie zmieniają miejsce zamieszkania – uzasadnia, dlaczego Kanaan jest ziemią świętą – podaje powody osiedlania się Izraelitów w Egipcie – wie, że po śmierci Józefa Izraelici byli zmuszani do niewolniczej pracy i prosili Boga o pomoc – opowiada historię przejścia Izraelitów przez Morze Czerwone – charakteryzuje niebezpieczeństwa czyhające na pustyni – wyjaśnia znaczenie słowa „przykazanie” (to, co przykazane, nakazane) i wymienia Boże przykazania – wymienia miejsca, w których chrześcijanin doświadcza szczególnej bliskości Boga – wymienia powody, dla których ludzie odwiedzają cmentarze – wymienia ostateczne rzeczy człowieka – wymienia wartości, dla których ludzie gotowi są 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia Boże obietnice dane Abrahamowi – wymienia potomków Abrahama (Izaak i Jakub, który miał 12 synów) – zna historię tworzenia się narodu izraelskiego (wybranego), – podaje przykłady ludzi z własnego regionu, którzy zasłużyli się dla dobra Ojczyzny – charakteryzuje rolę Józefa (syna Jakuba) na dworze faraona – wie, że Mojżesz był Izraelitą wychowanym na dworze faraona i że Bóg powierzył mu wyprowadzenie swego ludu z niewoli – wymienia zjawiska, którymi posłużył się Bóg, karząc Egipcjan – wymienia przejawy Bożej opieki nad Izraelitami podczas wędrówki przez pustynię (nakarmienie przepiórkami i manną, woda ze skały) – wymienia sytuacje, w których powinien zwracać się do Boga z prośbą o pomoc – wie, że Bóg dał ludziom przykazania na górze Synaj i zobowiązał do ich przestrzegania – wie, że Namiot Spotkania, czyli Przybytek, był przenośną świątynią w obozie Izraelitów podczas ich wędrówki przez pustynię – wie, że w Namiocie Spotkania znajdowała się Arka Przymierza – złożona przenośna skrzynia, w której przechowywano tablice Bożych przykazań – wyjaśnia znaczenie sakramentu pokuty i pojednania dla chrześcijanina – wyjaśnia pojęcia: czyściec, niebo, piekło – wyjaśnia chrześcijańskie znaczenie dni 1 i 2 	<ul style="list-style-type: none"> – interpretuje obietnice, jakie Bóg dał Abrahamowi – charakteryzuje wartość ziemi Kanaan dla potomków Abrahama – charakteryzuje niewolniczą pracę Izraelitów w Egipcie – wyjaśnia, że Boża interwencja jest odpowiedzią na modlitwę Izraelitów – wyjaśnia znaczenie przejścia Izraelitów przez Morze Czerwone w ucieczce przed wojskiem faraona – opisuje reakcję Izraelitów na trudy wędrówki przez pustynię – uzasadnia, że każde z Bożych przykazań jest ważne i żadnego nie wolno lekceważyć – wyraża przekonanie, że dobro jest owocem przestrzegania Bożych przykazań – omawia niewierności Izraelitów wobec Boga pod górą Synaj – uzasadnia, dlaczego modlimy się przy grobach zmarłych – uzasadnia obowiązek troski o groby naszych bliskich, a także nieznanych nam zmarłych – uzasadnia, że miłość Ojczyzny oraz pamięć o jej bohaterach jest naszym obowiązkiem – wyraża szacunek dla miejsc pamięci o bohaterach – wyjaśnia różnice między sądem Bożym, a ludzkimi sądami – interpretuje tekst biblijny Iz 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postawę Abrahama wobec Bożego słowa – wyjaśnia znaczenie zbudowania ołtarza dla Pana – dba o własny rozwój dla dobra Ojczyzny – wyjaśnia, dlaczego Izraelici w Egipcie stali się niewolnikami – sprzeciwia się wszelkiej krzywdzie i niesprawiedliwości – uzasadnia, że w sytuacji bez wyjścia Bóg znajduje rozwiązanie – wyraża gotowość pomocy innym w ich trudnych sytuacjach – charakteryzuje Boże obietnice związane z wypełnianiem przykazań – wyjaśnia znaczenie Namiotu Spotkania dla Mojżesza i całego ludu izraelskiego (Mojżesz rozmawiał tam z Bogiem, prosząc Go o przebaczenie niewierności ludu) – wdraża w życie praktykę „namiotu spotkania”, starając się o jej systematyczność – wyraża szacunek dla zmarłych, dbając o ich groby 	

	<p>poświęcić własne życie</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady ludzkich osądów oraz spraw rozstrzyganych w procesach sądowych – wie, że w okresie Adwentu przygotowujemy się na przyjście Zbawiciela – wie, co to są postanowienia adwentowe 	<p>listopada</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyraża modlitewną troskę o zmarłych – wskazuje miejsca pamięci poświęcone bohaterom w swoim środowisku i kraju – uzasadnia, dlaczego oddajemy cześć bohaterom narodowym – na podstawie tekstu Mt 25,31-46 wymienia postawy i zachowania nagradzane przez Boga i te, które zasługują na potępienie – zna treść biblijnego fragmentu Iz 63,16b.19b; 64,4.7 – charakteryzuje postawę człowieka, który się nawraca 	<p>63,16b.19b; 64,4.7 jako wezwanie do nawrócenia i oczekiwania na przyjście Jezusa</p> <ul style="list-style-type: none"> – podejmuje konkretne postanowienia przemiany życia 	<ul style="list-style-type: none"> – wyraża gotowość rezygnacji z tego, co przyjemne, na rzecz tego, co pożyteczne lub konieczne – charakteryzuje Bożą sprawiedliwość – stara się o powściągliwość w osądzaniu innych ludzi 	
<p>III. Ziemia Bożej obietnicy</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że Arka Przymierza była dla Izraelitów znakiem obecności Boga (przechowywano w niej tablice Bożych przykazań) – wie, że Bóg pomaga ludziom, gdy wypełniają Jego wolę – wie, że król Dawid pokonał wrogów Izraela i przeniósł Arkę Przymierza do Jerozolimy – podaje przykłady spraw w swoim życiu, o których powinien rozmawiać z Bogiem – uzasadnia potrzebę posiadania budowli (kościół), w których oddajemy cześć Bogu – wskazuje sposoby łagodzenia konfliktów między ludźmi – wie, że Bóg wychowuje swój lud również poprzez karcenie 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o przejściu Izraelitów przez Jordan – wskazuje przeszkody, jakie w swoim życiu może pokonać z Bożą pomocą – opowiada o zdobyciu Jerycha przez Izraelitów – wymienia ważne wydarzenia w dziejach Izraela po zajęciu ziemi Kanaan – wyjaśnia, na czym polega panowanie Boga w naszym życiu – wie, że świątynię w Jerozolimie wybudował Salomon – wskazuje, co zastąpiła świątynia i dlaczego – zna tekst biblijny mówiący o sercu chrześcijanina jako świątyni Ducha Świętego – wie, że 10 pokoleń Izraela zbuntowało się przeciw pokoleniu Judy – wie, że w wyniku podziału kraju powstały dwa państwa: Królestwo Judy i Królestwo Izraela – ceni zgodne współdziałanie w grupie koleżeńskiej – opowiada o wygnaniu babilońskim i powrocie Izraelitów z niewoli – wyjaśnia porównanie grzechu do niewoli, a nawrócenia do powrotu z niej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie przekroczenia Jordanu w wędrówce do Ziemi Obiecanej (spełnienie Bożej obietnicy), – na podstawie tekstu biblijnego wyjaśnia, na czym polega burzenie duchowych murów (grzechu), – interpretuje ponoszone przez Izraelitów klęski w walkach z nieprzyjaciółmi jako Bożą karę za ich niewierności wobec Boga – wyjaśnia znaczenie wprowadzenia Arki Przymierza do Jerozolimy – charakteryzuje znaczenie świątyni dla narodu izraelskiego – wyjaśnia, dlaczego doszło do podziału królestwa izraelskiego – interpretuje niewolę babilońską jako skutek odwrócenia się Izraelitów od Boga 	<ul style="list-style-type: none"> – określa, w jaki sposób Bóg pomaga nam w pokonywaniu przeszkód spotykanych na drodze do nieba – prezentuje postawę sumienności, szacunku, dobroci w drodze do nieba – uzasadnia konieczność wypełniania woli Bożej w zdobywaniu cnót i kształtowaniu charakteru – uzasadnia wartość i potrzebę wypełniania woli Bożej – na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że serce chrześcijanina jest Bożą świątynią – uzasadnia, że brak porozumienia między ludźmi, szczególnie poczucie niesprawiedliwości, prowadzi do bolesnych podziałów – wyjaśnia porównanie grzechu do zniszczenia świątyni własnego serca, a 	<ul style="list-style-type: none"> – wyraża troskę o swój parafialny kościół oraz o świątynię swego serca – wyraża troskę o sprawiedliwość i zgodę, przyczyniając się do łagodzenia konfliktów w swoim otoczeniu

<p>IV. Szlak Pana Jezusa (tematy 26-31)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wie, że dialog Maryi z Aniołem zawiera się w modlitwie „Anioł Pański” - wie, że mieszkająca w Ain Karim Elżbieta była krewną Maryi i spodziewała się dziecka - opisuje warunki w jakich narodził się Jezus - wie, że Jezus jest Synem Boga urodzonym przez Maryję - wymienia członków Świętej Rodziny - wie, że św. Józef był opiekunem Jezusa - wymienia praktyki religijne, które są jego obowiązkiem - na podstawie tekstu Mt 3,13-17 opowiada o chrzcie Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> - wie, że w Nazarecie mieszkała Maryja i tam odwiedził ją Anioł Gabriel - mówi z pamięci modlitwę „Anioł Pański” - podaje motywy odwiedzin Maryi u Elżbiety - wie, że ze słów, jakimi Elżbieta pozdrowiła Maryję (wraz ze słowami Anioła), zbudowana jest modlitwa „Pozdrowienie Anielskie” - uzasadnia potrzebę częstego przystępowania do Komunii Świętej, łącząc tę praktykę z chętną pomocą bliźnim - wie, że Maryja z Józefem wyruszyli do Betlejem z powodu ogłoszonego spisu ludności - orientuje się w odległości między Nazaretem a Betlejem - wymienia miejsca pobytu Świętej Rodziny po ucieczce z Betlejem - określa swoje zadania w rodzinie - wie, że obowiązek pielgrzymowania do świątyni dotyczył Izraelitów od 13. roku życia - na podstawie tekstu biblijnego opowiada o pielgrzymce Świętej Rodziny do świątyni - wymienia, kto objawił się w czasie chrztu Jezusa - podaje datę i miejsce swojego chrztu 	<ul style="list-style-type: none"> - pokazuje na mapie Nazaret - w modlitwie „Anioł Pański” wskazuje słowa pochodzące z Pisma Świętego - wyraża gotowość dzielenia się wiadomością o bliskim przyjściu Zbawiciela - na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia pośpiech i radość Maryi wędrującej do Ain Karim - w tekście modlitwy „Pozdrowienie Anielskie” wskazuje słowa, którymi Elżbieta powitała Maryję - omawia okoliczności narodzenia Jezusa - wymienia osoby, które przyszły do Dzieciątko i oddały Mu pokłon - okazuje szacunek ludziom ubogim - wyjaśnia, na czym polegało życie ukryte Pana Jezusa - rzetelnie wypełnia obowiązki domowe i modli się za swoją rodzinę - wyjaśnia różnicę między pielgrzymką a wycieczką - określa hierarchię wartości w swoim życiu - wyraża troskę o wypełnianie praktyk religijnych, uznając je za swój obowiązek - wyjaśnia, co to znaczy być dzieckiem Bożym - potrafi złożyć wyznanie wiary według obrzędów chrztu - pokazuje na mapie rzekę Jordan 	<p>nawrócenie do jej odbudowy</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, że Bóg zapowiadając narodzenie Zbawiciela realizuje obietnicę Protoewangelii - wyjaśnia słowa modlitwy „Anioł Pański” - na podstawie mapy i fotografii charakteryzuje drogę między Nazaretem i Ain Karim - wyraża gotowość naśladowania Maryi w Jej służbie, chętnie pomaga innym - wyjaśnia, co oznaczał pokłon oddawany Jezusowi - podaje „sposoby uświęcania się w życiu rodzinnym” - wyjaśnia słowa Jezusa „Powiniennem być w tym, co należy do mego Ojca” - charakteryzuje dary otrzymane na chrzcie - wyraża wdzięczność za chrzest i związane z nim łaski 	
--	---	---	---	--	--

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Szlak Pana Jezusa (tematy 32-39)	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że Jezus dużo się modlił, a góra była ulubionym miejscem Jego modlitwy – zna treść perykopy o uciszeniu burzy (Mk 4,35-41) – zna treść perykopy o uzdrowieniu sługi setnika – wie, że przed przyjęciem Najświętszego Sakramentu konieczne jest „uzdrowienie duszy” – zna treść perykopy o cudownym rozmnożeniu chleba (Łk 9,12-17) – wymienia sposoby poszanowania chleba – zna treść perykopy o przemienieniu Pana Jezusa – wyjaśnia pojęcie: błogosławiony – wymienia kilka wybranych błogosławieństw – zna treść perykopy o wskrzeszeniu Łazarza – wie, że Maryja przedstawiła się św. Bernadecie słowami: „Jestem Niepokalanym Poczęciem” oraz wzywała do modlitwy i pokuty w intencji nawrócenia grzeszników 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że modlitwą Jezus poprzedzał nauczanie tłumów i uzdrawianie chorych. – uzasadnia, że modlitwa pomaga w czynieniu dobra – określa, czym jest cud i opatrność Boża – wie, że do prośby o cud potrzebna jest wiara – wyjaśnia, kim był setnik – powtarza z pamięci słowa setnika: „Panie, nie jestem godzien...” i podaje, w którym momencie Mszy Świętej je wypowiadamy – wie, że cudowne rozmnożenie chleba jest zapowiedzią Eucharystii – uzasadnia konieczność dzielenia się chlebem z głodnymi – prezentuje postawę szacunku wobec chleba – wymienia świadków i miejsce przemienienia Pana Jezusa – wie, że na górze Tabor Jezus objawił swą Boską chwałę – interpretuje jedno z ośmiu błogosławieństw – wymienia postawy niezbędne by zostać błogosławionym – wie, że rodzeństwo Łazarz, Marta i Maria byli przyjaciółmi Jezusa mieszkającymi w Betanii – wie, że wskrzeszenie Łazarza zapowiada zmartwychwstanie – zna historię objawień Matki Bożej w Lourdes – rozpoznaje figurę Niepokalanej z Lourdes 	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie tekstu biblijnego (Łk 6,12-13.17-19) wyjaśnia, w jakim celu tłumy przychodziły do Jezusa – wyraża troskę o systematyczność osobistej modlitwy, uwzględniając ją w planie swojego dnia – interpretuje biblijną perykopę o uciszeniu burzy – na podstawie biblijnego tekstu uzasadnia, że cud jest owocem wiary – wyraża troskę o zdrowie swojej duszy przez codzienny rachunek sumienia i systematyczną spowiedź – interpretuje perykopę o cudownym rozmnożeniu chleba – uzasadnia potrzebę modlitwy i Eucharystii by stawać się coraz lepszym – sporządza plan przemiany życia – ilustruje plastycznie wybrane błogosławieństwo – interpretuje słowa Jezusa „Ja jestem zmartwychwstaniem...” – wskazuje na mapie Betanię – wyraża wiarę w zmartwychwstanie i życie wieczne, powierzając Jezusowi siebie oraz swoich bliskich zarówno żyjących, jak i zmarłych – wie, że w miejscu objawienia jest obecnie znane sanktuarium, do którego licznie pielgrzymują chorzy z całego świata i wielu z nich zostało cudownie uzdrowionych – wyraża szacunek wobec chorych i niepełnosprawnych oraz chętnie spieszy im z pomocą 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia religijne znaczenie góry i równiny w życiu chrześcijanina – potrafi odnieść pojęcie burzy do trudności życiowych – dostrzega obecność Jezusa w swoim życiu i zwraca się do Niego z prośbą o pomoc w sytuacji lęku – wyjaśnia, na czym polega zdrowie duszy i w jaki sposób powinniśmy o nie dbać – wyjaśnia związek rozmnożenia chleba z Eucharystią – wyraża sprzeciw wobec braku szacunku dla chleba – wyraża wrażliwość wobec głodu innych, dzieląc się swoim pożywieniem – wyjaśnia znaczenie Bożych słów wypowiedzianych podczas przemienienia Jezusa – przedstawia w scenie wybrane błogosławieństwo – wyjaśnia różnice między wskrzeszeniem i zmartwychwstaniem – wyjaśnia treść przesłania Matki Bożej z Lourdes 	<ul style="list-style-type: none"> – okazuje wrażliwość na ludzkie cierpienie, niosąc pomoc chorym i niepełnosprawnym oraz modląc się w ich intencji – świadomie podejmuje trud pokonywani a życiowych problemów zgodnie z nauką Jezusa zawartą w błogosławieństwach

<p>V. Droga pokuty</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że Środa Popielcowa rozpoczyna okres Wielkiego Postu – wyjaśnia znaczenie posypania głów popiołem – wymienia pokusy stawiane Jezusowi przez szatana – podaje, gdzie i kiedy zostały ustanowione sakramenty Eucharystii i kapłaństwa – wyraża szacunek wobec kapłanów – zna treść perykopy o modlitwie w Ogrójcu – opisuje proces Jezusa – wie, że Jezus niósł krzyż ulicami Jerozolimy – opowiada ostatnie wydarzenia przed śmiercią Jezusa – zna treść perykopy o złożeniu Jezusa do grobu (Mt 27,57-61) 	<ul style="list-style-type: none"> – zna treść biblijnego wezwania do nawrócenia i postu (Jl 2,12-13) – wykazuje chęć przemiany życia – uzasadnia konieczność modlitwy i wyrzeczenia w walce z pokusami – zna treść perykopy o ustanowieniu Eucharystii i kapłaństwa 1 Kor 11,23-27 – podaje nazwy miejsca modlitwy Jezusa – nazywa własne trudności podając je w intencji modlitwy – wymienia osoby biorące udział w procesie Jezusa – potrafi zająć właściwe stanowisko wobec oskarżycieli Jezusa – kieruje się prawdą i miłością w relacjach z innymi – wymienia najważniejsze wydarzenia oraz spotkane osoby podczas drogi krzyżowej Jezusa – wyjaśnia, dlaczego Jezus przyjął krzyż – zna treść perykopy o śmierci Jezusa (Łk 23,33-34,44-46) – wyjaśnia znaczenie symboliki krzyża dla chrześcijanina – prezentuje postawę szacunku wobec krzyża jako znaku wiary i ofiary Chrystusa – wie, kim był Józef z Arymatei – opisuje postępowanie kobiet przy grobie Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać kilka dobrych czynów, które należy praktykować w Wielkim Poście – podejmuje zobowiązanie wyrzeczenia wielkopostnego – definiuje pojęcia: kuszenie, pokusa, post, wstrzeźliwość, szatan – wyjaśnia, jak rozumie opisane w perykopie pokusy – podejmuje wyrzeczenia w czasie Wielkiego Postu – powtarza z pamięci słowa konsekracji – uzasadnia, że Msza Święta jest pamiątką Ostatniej Wieczerzy – wyjaśnia, na czym polegało spełnienie przez Jezusa woli Ojca – wskazuje prawdziwe i fałszywe strony procesu Jezusa – wymienia stacje drogi krzyżowej – wyraża gotowość czynnego uczestnictwa w nabożeństwach drogi krzyżowej – wyjaśnia, jakie znaczenie ma dla chrześcijan śmierć Jezusa na krzyżu – wyjaśnia sposób grzebania zmarłych w czasach Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega nawrócenie i post – wymienia okresy roku liturgicznego, kiedy obowiązują chrześcijanina post i wstrzeźliwość – charakteryzuje znaczenie sakramentów Eucharystii i kapłaństwa w życiu chrześcijańskim – modli się w intencji kapłanów – podejmuje próbę trudnej modlitwy Jezusa i uczy się wcielać ją w życie zwłaszcza w trudnych chwilach – uzasadnia, dlaczego prawda i miłość są podstawą życia chrześcijanina – upomina kolegów, którzy kłamią – potrafi odnieść wydarzenia drogi krzyżowej Jezusa do swoich „krzyży” – uzasadnia chrześcijańską tradycję czuwania przy grobie Pana Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> – wyraża sprzeciw wobec aktów poniżania krzyża, staje w obronie znaków wiary – chętnie uczestniczy w modlitewny m czuwaniu przy Grobie Pańskim
<p>VI. Szlak nowego życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna treść perykopy o pustym grobie (Mt 28,1-10) – wymienia główne części Mszy Świętej – wie, że podczas Mszy Świętej Chrystus rozmawia z nami i karmi 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że pusty grób Jezusa znajduje się w Jerozolimie i jest najważniejszym miejscem dla wszystkich chrześcijan, świadkiem zmartwychwstania – wyjaśnia, dlaczego chrześcijanie świętują niedzielę – zna treść perykopy o uczniach z Emaus – uzasadnia, dlaczego kapłani mają władzę 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, że uczestnictwo w niedzielnej Mszy Świętej jest wyznaniem wiary w zmartwychwstanie – wskazuje w perykopie dwa etapy rozpoznawania Chrystusa: rozmowę w drodze (wyjaśnianie Pism) i wspólny posiłek (łamanie chleba) w Emaus – mówi z pamięci słowa ustanowienia 	<ul style="list-style-type: none"> – odważnie wyznaje swoją wiarę w zmartwychwstałego Jezusa – na podstawie biblijnej perykopy uzasadnia, że do poznawania Chrystusa konieczne jest czytanie i wyjaśnianie Pisma Świętego 	

	<p>nas swoim Ciałem – zna treść perykopy (J 20,19-23) – zna treść perykopy o wniebowstąpieniu Dz 1,8-12 – wie, że Jezus przed wniebowstąpieniem zobowiązał swych uczniów, by byli Jego świadkami „aż po krańce ziemi” – zna treść perykopy o uwięzieniu i uwolnieniu św. Piotra – podaje przykłady współczesnych apostołów i misjonarzy – wymienia różne określenia nieba (dom Ojca, wieczne zbawienie, raj, życie wieczne z Bogiem)</p>	<p>odpuszczania grzechów – wyraża gotowość systematycznego korzystania z sakramentu pokuty – wymienia sposoby świadczenia o Jezusie – świadomie wypowiada prośbę o powtórne przyjście Jezusa zawartą w modlitwie „Ojcie nasz” – „Przyjdź Królestwo Twoje” – stara się sumiennie wykonywać swoje obowiązki szkolne i domowe – określa, na czym polega modlitwa wstawiennicza – określa potrzebę naśladowania Piotra w trwaniu przy Chrystusie – wymienia kraje, w których św. Paweł głosił Chrystusa – uzasadnia potrzebę włączenia się w realizację apostoelskiej misji – na podstawie tekstu biblijnego J 14,1-6 wyjaśnia rolę Chrystusa w naszej wędrówce do domu Ojca</p>	<p>sakramentu pokuty i pojednania – na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że chrześcijanin powinien łączyć wypełnianie swych codziennych obowiązków z „patrzeniem w niebo”, czyli modlitwą i oczekiwaniem na powtórne przyjście Jezusa – dba o czystość serca jako wyraz tęsknoty i gotowości na spotkanie z Chrystusem. – wyjaśnia przyczynę uwięzienia św. Piotra – charakteryzuje trudności, z jakimi spotykał się św. Paweł w realizacji apostoelskiej misji – charakteryzuje pracę współczesnych misjonarzy – interpretuje życie chrześcijańskie jako wędrówanie do domu Ojca</p>	<p>oraz przystępowanie do Komunii Świętej – na podstawie biblijnej perykopy wyjaśnia związek sakramentu pokuty z pokojem i Duchem Świętym – przyczynia się do budowania pokoju w swoim środowisku – wyjaśnia rolę Ducha Świętego w życiu chrześcijanina – samodzielnie formułuje modlitwę wstawienniczą – wyraża zainteresowanie pracą misjonarzy i podejmuje modlitwę w intencji misji – uzasadnia konieczność więzi z Chrystusem, aby osiągnąć niebo</p>	
VII. Szlak wiary	<p>– wie, że przydrożne krzyże i kapliczki są wyrazem miłości do Boga, Jezusa, Maryi – rozróżnia pojęcia: wycieczka i pielgrzymka – wie, że do Częstochowy wędrują liczne grupy pielgrzymów – wie, że Łagiewniki wiążą się z osobą św. Faustyny oraz przesłaniem Bożego Miłosierdzia – wie, że Wadowice to rodzinne miasto papieża Jana Pawła II – zna datę wyboru na</p>	<p>– wskazuje kapliczkę (lub krzyż) w swoim otoczeniu oraz opisuje jej (jego) wygląd – wyjaśnia, jakie znaczenie dla przechodniów mają przydrożne kapliczki – rozpoznaje na fotografii Jasną Górę oraz obraz Matki Bożej Częstochowskiej – zna słowa Apelu Jasnogórskiego – rozpoznaje obraz Jezusa Miłosiernego oraz sanktuarium Bożego Miłosierdzia – zna modlitwy tworzące koronkę do Miłosierdzia Bożego – wymienia miejsca w Wadowicach szczególnie związane z osobą Jana Pawła II (dom rodzinny, kościół, szkołę) – wie, kiedy obchodzone jest jego wspomnienie – wyraża wdzięczność Bogu za papieża Polaka</p>	<p>– uzasadnia budowanie przydrożnych kapliczek – wymienia ważne miejsca na Jasnej Górze (kaplica Cudownego Obrazu, polowy ołtarz „na szczycie”, skarbiec, droga krzyżowa na wałach) – uzasadnia, dlaczego różne grupy ludzi, w tym dzieci pierwszokomunijne, pielgrzymują na Jasną Górę – charakteryzuje w zarysie przesłanie o Bożym Miłosierdziu – wie, kiedy obchodzimy Niedzielę Miłosierdzia Bożego – zna datę urodzin i chrztu Karola Wojtyły – na podstawie filmu lub fotografii eksponatów z muzeum w rodzinnym</p>	<p>– charakteryzuje motywy troski o piękny wygląd kapliczek – wyraża zainteresowanie historią przydrożnych kapliczek – z zaangażowaniem przygotowuje modlitwene intencje kierowane do Pani Jasnogórskiej – wyjaśnia sposób odmawiania koronki do Miłosierdzia Bożego – w ufnej modlitwie powierza siebie i świat Bożemu Miłosierdziu – charakteryzuje główne</p>	<p>– chętnie modli się przy kapliczkach i dba o ich piękno – wspiera misyjne dzieło Kościoła swoją modlitwą i ofiarą</p>

	<p>papieża Jana Pawła II – zna datę Święta Dziękczynienia – potrafi wyjaśnić, na czym polega praca misjonarza</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje na fotografii Świątynię Opatrzności Bożej – wymienia przejawy Bożej opieki w swoim życiu osobistym i rodzinnym – wyjaśnia znaczenie pojęć „misje”, „misjonarz”, „kraje misyjne” – wymienia dostępne dzieciom sposoby wspierania misji 	<p>domu Karola Wojtyły wskazuje główne etapy jego życia</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie „wotum wdzięczności” – wyraża wdzięczność Bogu za Jego nieustanną opiekę – zna treść nakazu misyjnego Jezusa (Mt 28,18-20) 	<p>wątki wypowiedzi Jana Pawła II dotyczące Wadowic</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyraża duchową więź z bł. Janem Pawłem, modląc się za jego wstawiennictwem – wyjaśnia, dlaczego została wybudowana Świątynia Opatrzności Boże – charakteryzuje warunki życia i nauki dzieci w krajach misyjnych 	
--	--	---	---	--	--

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA W KL. V

SEMESTR I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Szukam prawdy	wymienia wartości, które pomagają osiągnąć prawdziwe szczęście, uzasadnia, że budowanie własnego życia wymaga długofalowej pracy nad sobą, wymienia, co jest dla niego ważne, podaje prawdę, że Bóg kocha miłością bezwarunkową, wskazuje teksty biblijne mówiące o powszechności grzechu, wskazuje na Jezusa jako Zbawiciela, który wyzwala z niewoli grzechu, podaje prawdę, że stan duszy człowieka wpływa na jego relacje z otoczeniem, prezentuje treść perykopy o dwunastoletnim Jezusie w świątyni, podaje prawdę, że siłą, która pociąga ludzi do dobra, jest miłość Jezusa, wymienia rzeczy ostateczne człowieka.	podaje przykłady działania kochającego Boga w swoim życiu, uzasadnia, że poszukiwanie Boga oznacza otwarcie się na Jego Miłość (jak Maryja), formułuje własną modlitwę dziękczynną za miłość okazywaną przez Boga, wymienia najważniejsze wartości w życiu człowieka, określa, jaki ideał siebie chciałby osiągnąć, który będzie podobał się Panu Bogu, uzasadnia, że warto poszukiwać Jezusa pomimo swojej grzeszności, podaje przykłady gubienia i odnajdywania Boga w życiu chrześcijanina, definiuje modlitwę jako spotkanie i dialog z Bogiem, podaje definicję piekła i nieba oraz wyjaśnia, czym są, wyjaśnia, dlaczego Bóg pozwala żyć obok siebie ludziom dobrym i złym, wyjaśnia, na czym będzie polegał sąd ostateczny i szczegółowy.	interpretuje przypowieść o domu na skale, wyjaśnia znaczenie porównań: dom, kopanie fundamentu, skała, ziemia, powódź, podaje przykłady przewodników, którzy pomagają odróżnić wartości od pseudowartości, uzasadnia, że pójście za prawdą wymaga nieustannego podejmowania wyborów, wyjaśnia, na czym polega miłość bezwarunkowa, omawia prawdę, że grzech jest przeszkodą w poznaniu i akceptacji prawdy o sobie i o Bożej miłości, charakteryzuje konsekwencje zaproszenia Jezusa do swego serca (życia), charakteryzuje życie człowieka jako ciągłe poszukiwanie Boga, opowiada przypowieści o chwaście i o sieci.	charakteryzuje pseudowartości proponowane przez współczesny świat, interpretuje biblijną perykopę o zwiastowaniu, interpretuje biblijną perykopę o uzdrowieniu paralityka (Mt 9,1-8), uzasadnia, że o własnych siłach człowiek nie jest w stanie wyzwolić się z grzechu i potrzebuje Bożej pomocy. interpretuje biblijną perykopę o Zacheuszu (Łk 19,1-10), uzasadnia, dlaczego Boga (Jezusa) trzeba nieustannie szukać. podaje, czego symbolem jest siewca, ziarno, chwast, żniwo, połów i sieć.	podaje argumenty, że pseudonaukowe przepowiednie i zapowiedzi końca świata są sprzeczne z chrześcijaństwem

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	<p>podaje prawdę, że Biblia zawiera słowo kochającego Boga, który chce się z nami spotykać,</p> <p>wyjaśnia, czym jest Pismo Święte, potrafi odróżnić w zapisie księgę, rozdział, werset,</p> <p>odszukuje w Piśmie Świętym wskazany fragment,</p> <p>podaje prawdę, że biblijna nauka o stworzeniu nie przeczy teorii ewolucji,</p> <p>podaje prawdę, że człowiek jest najdoskonalszym ze stworzeń,</p> <p>określa, że każdy człowiek rodzi się jako kobieta lub mężczyzna,</p> <p>prezentuje swoje drzewo rodowe,</p> <p>podaje prawdę, że aniołowie zostali stworzeni przez Boga,</p> <p>wymienia zadania aniołów,</p> <p>podaje prawdę, że przyczyną grzechu pierwszych rodziców było nieposłuszeństwo,</p> <p>wyjaśnia, na czym polega wolna wola,</p> <p>wymienia konsekwencje grzechu,</p> <p>podaje, że drogą powrotu do przyjaźni Boga i ludzi jest przeproszenie,</p> <p>prezentuje biblijne opowiadanie o potopie (Rdz 6,5-9.17),</p> <p>mówi z pamięci prawdę wiary o Bożej sprawiedliwości,</p> <p>wskazuje owoce sakramentu pokuty i pojednania.</p>	<p>uzasadnia, że czytając Pismo Święte, możemy doświadczyć spotkania z Bogiem,</p> <p>wymienia księgi Starego i Nowego Testamentu oraz podaje ich skróty i sposób ich zapisu,</p> <p>rozdziela wybrane rodzaje i gatunki literackie w Biblii,</p> <p>omawia, co to znaczy „stworzyć”, „tworzyć”,</p> <p>wymienia zadania, jakie Bóg przekazał człowiekowi,</p> <p>wyjaśnia, że źródłem godności człowieka jest jego podobieństwo do Boga,</p> <p>wyjaśnia pojęcia: „anioł”, „zbuntowany anioł”, szatan,</p> <p>podaje i omawia sytuacje, w których zwracamy się do aniołów o pomoc,</p> <p>charakteryzuje istotę grzechu pierworodnego,</p> <p>wymienia i omawia skutki grzechu pierworodnego w życiu człowieka,</p> <p>na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że grzech niszczy przyjaźń między ludźmi,</p> <p>wymienia grzechy przeciw pierwszemu przykazaniu (ateizm, niewiara, zwątpienie, agnostycyzm).</p> <p>wyjaśnia, dlaczego Bóg ocalił Noego od potopu,</p> <p>uzasadnia potrzebę troski o swoją rodzinę,</p> <p>podaje prawdę, że Bóg sprzeciwia się ludzkiej pysze.</p>	<p>wyjaśnia pojęcia: objawienie, natchnienie biblijne,</p> <p>podaje przykłady znanych ludzi oraz biblijnych bohaterów, którzy spotkali się z Bogiem,</p> <p>uzasadnia potrzebę czytania Pisma Świętego i wyjaśniania jego tekstów,</p> <p>omawia założenia teorii ewolucji,</p> <p>podaje przykłady niewłaściwej interpretacji tekstu o stworzeniu świata,</p> <p>wyjaśnia, na czym polegał bunt aniołów wobec Boga,</p> <p>interpretuje tekst biblijny o stworzeniu człowieka,</p> <p>wyjaśnia wybrane symbole w biblijnym opisie grzechu pierworodnego i Protoewangelii,</p> <p>opisuje sposób działania szatana (węża),</p> <p>wyjaśnia, że grzechy główne są źródłem innych grzechów.</p> <p>wskazuje biblijne podstawy sakramentu pokuty,</p> <p>uzasadnia, dlaczego należy systematycznie przystępować do sakramentu pokuty,</p> <p>wyjaśnia, co znaczy być człowiekiem prawym,</p> <p>określa, że egoizm i pycha są przyczyną konfliktów,</p> <p>uzasadnia, że potrzebujemy łaski Bożej, by żyć i pracować w jedności z innymi ludźmi.</p>	<p>podaje cechy wybranych gatunków literackich (teksty mądrościowe i opisujące działanie Boga),</p> <p>podaje przykłady tekstów biblijnych, które można rozumieć dosłownie i jako pouczające opowiadania,</p> <p>wyjaśnia, że obserwując świat można dostrzec mądrość i wielkość Boga,</p> <p>interpretuje tekst biblijny o grzechu pierworodnym i o obietnicy zbawienia,</p> <p>interpretuje biblijne opowiadanie o Kainie i Abli,</p> <p>wyjaśnia teksty liturgiczne odnoszące się do sakramentu pokuty,</p> <p>wyjaśnia symbolikę wieży Babel,</p> <p>wyjaśnia pojęcia: ateizm, niewiara, zwątpienie, agnostycyzm,</p> <p>uzasadnia, że człowiek rozwija się i czyni dobro wtedy, gdy szanuje Boże prawo.</p>	<p>interpretuje teksty biblijne mówiące o stworzeniu świata,</p> <p>wyjaśnia relacje między biblijną nauką o stworzeniu a osiągnięciami nauk przyrodniczych</p> <p>omawia stanowisko Kościoła na temat teorii pochodzenia człowieka od małpy.</p>

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia: Patriarchowie	<p>wyjaśnia pojęcie „patriarcha”, podaje prawdę, że wiara jest darem Boga i wymienia jej cechy, podaje, że Izaak był umiłowanym synem Abrahama, podaje przykłady działań Boga, które pomagają człowiekowi przemienić się na lepsze, podaje fakt, że synowie Jakuba dali początek dwunastu pokoleniom narodu Izraela, podaje przykłady trudnych sytuacji, z których Bóg wyprowadził dobro, omawia sytuację Izraelitów w Egipcie, podaje prawdę, że Izraelici w niewoli prosili Boga o pomoc, wymienia zjawiska, którymi posłużył się Bóg, karząc Egipcjan, podaje prawdę, że krew baranka uratowała Izraelitów przed śmiercią, podaje prawdę, że Jezus jest prawdziwym Barankiem Paschalnym, podaje prawdę, że śmierć Izraelitów spowodowana przez jadowite węże była karą za grzech niewierności, podaje, kiedy i w jaki sposób oddajemy cześć krzyżowi, podaje przykłady doświadczania opieki Boga w sferze materialnej i duchowej,</p>	<p>wyjaśnia, że od Abrahama wziął początek naród wybrany, omawia tekst biblijny o ofierze Abrahama (Rdz 22,1-19), charakteryzuje postawę Abrahama wobec Boga w sytuacji próby, definiuje pojęcia: błogosławieństwo, cnoty Boskie i kardynalne, wyjaśnia biblijne znaczenie zmiany imienia, uzasadnia, że cnoty kształtują charakter człowieka, opowiada o sprzedaniu Józefa (syna Jakuba) przez jego braci, omawia powody osiedlania się Izraelitów w Egipcie, opowiada o powołaniu Mojżesza, opowiada o interwencji Boga podczas przejścia przez Morze Czerwone, wyjaśnia słowa kapłana: „Oto Baranek Boży...” oraz słowa modlitwy: „Baranku Boży...”, uzasadnia, że krew Jezusa ratuje Jego wyznawców przed śmiercią wieczną. formułuje modlitwę dziękczynną za Bożą opiekę i dar Eucharystii, definiuje pojęcia: przymierze, dekalog, uzasadnia, że przesłanie przykazań Bożych jest ponadczasowe. opowiada o powołaniu Gedeona oraz formowaniu jego armii, charakteryzuje postawę Gedeona wobec Boga,</p>	<p>charakteryzuje postać Abrahama i wyjaśnia, dlaczego nazywamy go „ojcem wierzących”, określa miejsce Abrahama w historii zbawienia, wymienia owoce heroicznej wiary Abrahama, wyjaśnia sens próby wiary Abrahama, omawia okoliczności zmiany imienia Jakuba na Izrael, uzasadnia konieczność samodyscypliny i pracy nad sobą, charakteryzuje rolę Józefa na dworze faraona, wyjaśnia, dlaczego Izraelici w Egipcie stali się niewolnikami, uzasadnia, że antysemityzm jest grzechem. wyjaśnia pojęcie „Pascha” oraz na czym polegała Pascha Izraelitów, charakteryzuje zniewolenia współczesnego człowieka, opowiada o wybranych wydarzeniach z wędrówki Izraelitów przez pustynię, omawia symbolikę węża miedzianego umieszczonego na palu, wyjaśnia słowa wstępu do Dekalogu, opowiada o odnowieniu przymierza przez naród wybrany z inicjatywy Jozuego,</p>	<p>uzasadnia, że Izrael jest nadal narodem wybranym, omawia, że Bóg jest wierny swoim obietnicom i chce stale przebywać w naszym życiu, uzasadnia, dlaczego warto ufać Bogu w trudnych sytuacjach, podaje przykłady prześladowania wobec Izraelitów w Egipcie oraz antysemityzmu wobec współczesnych wyznawców judaizmu, opisuje reakcję Izraelitów na trudy wędrówki przez pustynię, uzasadnia, że woda ze skały i manna, wąż miedziany były znakiem troski Boga o naród wybrany, uzasadnia, że manna z nieba jest zapowiedzią Eucharystii, wyjaśnia, na czym polegały zobowiązania Boga i Izraelitów w przymierzu, wyjaśnia, dlaczego tablice z Dekalogiem nazwane są tablicami Świadectwa, charakteryzuje Boże kryteria wyboru ludzi,</p>	<p>wyjaśnia, że wiara polega na wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe, omawia rolę Mojżesza i Jozuego jako mediatora między Bogiem a narodem, uzasadnia typiczne podobieństwo Izaaka do Jezusa.</p>

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia	opowiada o przymierzu na górze Synaj, podaje, kim byli Madianici, określa, że Samson był jednym z sędziów i walczył z Filistynami, wymienia źródła duchowej mocy człowieka, wymienia, do czego Bóg nas powołuje.	uzasadnia, że każdy ma jakieś zadanie wyznaczone mu przez Boga, podaje przykłady „duchowych mocarzy”, uzasadnia, że Bóg udziela nam swej mocy do walki ze złem, określa, czym jest powołanie, opowiada o powołaniu Samuela (1 Sm 3,1-19).	określa, że sędziowie byli przywódcami Izraelitów, powołanymi przez Boga, by wyzwolić ich z ucisku nieprzyjaciół, wyjaśnia związek niezwykłej mocy Samsona ze słubami złożonymi Bogu, wyjaśnia, co to był przybytek Pański.	relacjonuje treść opowiadania o Samsonie (Sdz 13–16), charakteryzuje postawę Samuela wobec zadań wyznaczonych mu przez Boga.	

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach: chrzest, Eucharystia	mówi z pamięci formułę udzielania chrztu, podaje datę swojego chrztu, potrafi zademonstrować sposób udzielenia chrztu w nagłym wypadku. wymienia główne części Mszy Świętej, podaje przykłady ludzi, dla których uczestnictwo w Eucharystii było największą wartością, wymienia elementy liturgii słowa, układa wezwania modlitwy wiernych. wymienia elementy liturgii eucharystycznej, podaje, że są cztery modlitwy eucharystyczne,	podaje, czym jest sakrament chrztu świętego, uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa zmartwychwstałego, omawia elementy liturgii słowa, uzasadnia, że czytane i rozważane podczas liturgii teksty biblijne są kierowanym do nas słowem Boga, omawia elementy liturgii eucharystycznej, mówi z pamięci słowa konsekracji, wykazuje, że Msza Święta jest uobecnieniem ofiary krzyżowej Jezusa, omawia treść przypowieści o dwóch synach (Mt 21,28-32),	wymienia obrzędy wyjaśniające chrzest, definiuje pojęcie liturgii Kościoła, wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii, charakteryzuje działanie Boga i człowieka w liturgii, charakteryzuje liturgię jako dialog Boga z człowiekiem, omawia, co zawiera i do czego służy lekcjonarz, wymienia za kogo i z kim modlimy się w drugiej modlitwie eucharystycznej, wyjaśnia treść czterech aklamacji,	wyjaśnia, na czym polega nowe życie otrzymane na chrzcie, wyjaśnia symbolikę obrzędów chrztu, wyjaśnia, na czym polega udział w misji kapłańskiej, prorockiej i królewskiej, omawia sposoby odpowiedzi człowieka na słowo Boże, wyjaśnia, dlaczego kapłan wypowiada słowa modlitwy w liczbie mnogiej,	interpretuje teksty liturgiczne odnoszące się do chrztu, omawia liturgiczne i paraliturgiczne formy liturgii Kościoła, rozpoznaje i wyjaśnia chrześcijańską wartość wybranych sakramentaliów.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach	wymienia podstawowe postawy, znaki i symbole liturgiczne, uzasadnia, że postawa zewnętrzna powinna wyrażać wewnętrzną więź z Bogiem. wymienia pozdrowienia chrześcijańskie, wyjaśnia znaczenie pozdrowień chrześcijańskich.	przyporządkowuje wybrane znaki, symbole i postawy liturgiczne do odpowiednich momentów Mszy Świętej, podaje prawdę, że pozdrowienia chrześcijańskie powstały jako wyraz wiary, wyjaśnia, dlaczego pozdrowienia chrześcijańskie łączy się z życzeniem Bożego błogosławieństwa.	charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej zażyłości z Jezusem, wyjaśnia, czym są sakramentalia, uzasadnia, że przyjmowanie sakramentaliów wynika z miłości do Boga, podaje przykłady biblijnych pozdrowień chrześcijańskich.	interpretuje znaki, symbole liturgiczne oraz postawy występujące podczas liturgii, uzasadnia, że do życia prawdziwie chrześcijańskiego konieczna jest stała więź z Chrystusem, uzasadnia, że pozdrowienia chrześcijańskie są wyrazem szacunku wobec pozdrawianej osoby oraz przekonań religijnych.	

SEMESTR II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Moja codzienność	<p>podaje, za kogo jest odpowiedzialny teraz i w przyszłości, wymienia osoby, które mogą mu pomóc w podejmowaniu właściwych decyzji, omawia, czym są przykazania, wymienia obowiązki wobec Boga wynikające z Bożych przykazań, podaje prawdę, że Bóg stworzył człowieka do życia we wspólnocie z innymi (Rdz 2,18), wymienia kręgi relacji z innymi (rodzina, przyjaciele, koledzy, obcy), wymienia najczęstsze przyczyny konfliktów występujących w szkole i rodzinie, wymienia swoje najważniejsze obowiązki, wymienia, co pomaga, a co przeszkadza w dobrym wykorzystaniu czasu wolnego, określa, co to jest wolontariat.</p>	<p>podaje kryteria, według których chce kształtować swoje życie, uzasadnia, dlaczego jego obecny rozwój ma wpływ na jego przyszłość, definiuje pojęcie „prawo Boże”, podaje przykłady wykroczeń przeciw wierze i Bożej czci (błuznierstwo, nieuczciwość, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo), podaje zasady, na których opierają się relacje międzyludzkie, podaje przykłady pozytywnego rozwiązywania konfliktów, podaje przykłady ludzi, którzy osiągnęli sukces dzięki wytężonej pracy, uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno osób wybitnych, jak i przeciętnych, wymienia zalety kontaktowania się ludzi przy pomocy mediów i bez ich pośrednictwa, wymienia rodzaje pracy wolontariatu.</p>	<p>charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej, dorosłym życiu oraz w wieczności, uzasadnia wartość i potrzebę oddawania czci Bogu, charakteryzuje różnice w relacjach między osobami bliskimi i obcymi, wyjaśnia, dlaczego konsekwencją samotności może być niechęć do życia, omawia sposoby zapobiegania konfliktom, wyjaśnia, na czym polega umiejętność słuchania innych, uzasadnia, że praca nad rozwojem umiejętności jest realizacją zadań powierzonych mu przez Boga, wyjaśnia wartość czasu wolnego i wymienia możliwości jego zagospodarowania, uzasadnia, że tylko właściwe korzystanie z osiągnięć techniki pozwala zaoszczędzić czas, charakteryzuje owoce zaangażowania się w wolontariat.</p>	<p>interpretuje perykopę biblijną o bogaczu i Łazarzu (Łk 16,19-31), charakteryzuje konsekwencje wykroczeń przeciw przykazaniom I–III. interpretuje przypowieść o niełitościwym dłużniku, interpretuje przypowieść o talentach, uzasadnia, dlaczego należy zachować równowagę między pracą, modlitwą, przebywaniem z innymi i odpoczynkiem, wyjaśnia słowa Jezusa „Więcej szczęścia jest w dawaniu, aniżeli w braniu” (Dz 20,34-35).</p>	<p>wskazuje sposoby włączenia się w wolontariat w swojej miejscowości lub okolicy.</p>

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Dzieje Kościoła	<p>wymienia męczenników, o których jest mowa w Dziejach Apostolskich i w późniejszych źródłach historycznych, podaje przykłady współczesnych areopagów.</p> <p>wyjaśnia pojęcie „misjonarz”, definiuje pojęcia: monastycyzm, reguła zakonna, benedyktyni, prezentuje koleje życia św. Benedykta z Nursji, uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy, wymienia pierwsze biskupstwa na ziemiach polskich, prezentuje życie i działalność misyjną św. Wojciecha, uzasadnia doniosłość zjazdu gnieźnieńskiego.</p> <p>podaje najważniejsze fakty z życia św. Stanisława, podaje fakty z życia św. Jadwigi, podaje datę wspomnienia liturgicznego św. Jadwigi.</p>	<p>opisuje rozwój chrześcijaństwa w warunkach prześladowań, podaje przykłady zetknięcia się św. Pawła z kulturą grecką i rzymską, charakteryzuje działalność ewangelizacyjną misjonarzy niosących Ewangelię w różnych częściach Europy, podaje w zarysie kolejność chrystianizacji poszczególnych ludów i terytoriów Europy, omawia zakonne życie benedyktynów, wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury, podaje datę liturgicznej uroczystości św. Wojciecha, wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla dalszych jej dziejów, podaje datę liturgicznego wspomnienia św. Stanisława, uzasadnia, dlaczego św. Stanisław należy do głównych patronów Polski.</p>	<p>podaje przykłady prześladowania chrześcijan współcześnie (np. Asi Bibi), charakteryzuje postawę chrześcijan-męczenników (I–IV w.), charakteryzuje postawę św. Pawła wobec przejawów kultury greckiej i rzymskiej, opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa, podaje znaczenie sentencji „Ora et labora”, omawia wpływ benedyktynów na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej, przedstawia motywy osobiste i polityczne przyjęcia chrztu przez Mieszka I, charakteryzuje konflikt pomiędzy bp. Stanisławem a królem Bolesławem Śmiałym, wymienia św. Jadwigi zasługi dla chrześcijaństwa.</p>	<p>wyjaśnia przyczyny niechęci Żydów do chrześcijan w I w., definiuje pojęcie inkulturacji, uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw, charakteryzuje benedyktyńską regułę zakonną, ukazując jej aktualność dla współczesnego człowieka, relacjonuje wpływ męczeńskiej śmierci św. Stanisława na późniejsze zjednoczenie kraju, charakteryzuje rolę królowej Jadwigi w krzewieniu wiary chrześcijańskiej.</p>	<p>wyjaśnia, na czym polega męczeństwo ducha (białe męczeństwo), omawia problemy związane z inkulturacją chrześcijaństwa w pierwszych wiekach, wyjaśnia, na czym polega misyjna natura Kościoła.</p>

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Przewodnicy w drodze do szczęścia	<p>uzasadnia, że pomoc Anioła Stróża jest przejawem Bożej opatrności, układa modlitwę do Anioła Stróża, wymienia wydarzenia z życia św. Stanisława Kostki świadczące o jego duchowej sile, podaje datę, kiedy Kościół oddaje cześć św. Stanisławowi, wymienia najważniejsze wydarzenia z życia św. Faustyny, wymienia sposoby czci Bożego miłosierdzia, wymienia polskie symbole narodowe, podaje przykłady bohaterów, którzy oddali życie za Ojczyznę, podaje treść i godzinę wspólnego odmawiania „Apelu jasnogórskiego”, mówi (śpiewa) z pamięci „Apel jasnogórski”</p>	<p>podaje datę liturgicznego wspomnienia Aniołów Stróżów, definiuje pojęcia: święty, patron, określa, w czym się przejawia Boże miłosierdzie, charakteryzuje rolę św. Faustyny w szerzeniu czci Bożego miłosierdzia, układa własną modlitwę do Jezusa Miłosiernego, definiuje pojęcie „ojczyzna”, uzasadnia, że każdy jest odpowiedzialny za pokój na świecie, potrafi odnaleźć na odbiorniku radiowym stacje transmitujące „Apel jasnogórski”.</p>	<p>charakteryzuje rolę Anioła Stróża w życiu człowieka, wykazuje związek fragmentu Mdr 4,7.9-10.13-15 z życiem św. Stanisława, uzasadnia, dlaczego św. Stanisław Kostka został wybrany na patrona dzieci i młodzieży, podaje przykłady sytuacji, w których potrzebujemy miłosierdzia ze strony Boga i ludzi, wymienia wartości płynące z przynależności do państwa polskiego, uzasadnia słuszność walki o dobro Ojczyzny, wyjaśnia znaczenie jasnogórskiego sanktuarium dla Polaków.</p>	<p>interpretuje teksty świętych odnoszące się do Aniołów Stróżów, potrafi ocenić, co nam pomaga, a co przeszkadza w osiągnięciu świętości, interpretuje teksty biblijne mówiące o miłosierdziu Jezusa, uzasadnia, że służba Bogu jest służbą Ojczyźnie, omawia historię cudownego obrazu Matki Bożej Częstochowskiej, uzasadnia wartość modlitewnej jedności w godzinie „Apelu jasnogórskiego”.</p>	<p>wskazuje różnice między objawieniem Bożym a objawieniami prywatnymi, wyjaśnia znaczenie misji pokojowych.</p>

SEMESTR I I I I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	<p>mówi z pamięci części i tajemnice różańca,</p> <p>podaje datę wspomnienia Matki Bożej Różańcowej,</p> <p>podaje prawdę, że grzebanie umarłych jest uczynkiem miłosierdzia i chrześcijańskim obowiązkiem,</p> <p>wskazuje, że modlitwa za zmarłych jest pomocą duszom oczekującym w czyściecu,</p> <p>wymienia okresy w roku liturgicznym i obowiązujące święta kościelne,</p> <p>opowiada, jak Kościół oddaje cześć świętym wspomnianym w roku liturgicznym,</p> <p>opowiada biblijną historię o narodzeniu Jezusa,</p> <p>śpiewa kolędy,</p> <p>wymienia tradycje związane uroczystością Objawienia Pańskiego,</p> <p>wymienia symbole paschalne,</p> <p>podaje przykłady spotkań z Chrystusem po Jego zmartwychwstaniu,</p> <p>uzasadnia potrzebę liturgicznych spotkań z Chrystusem.</p> <p>podaje prawdę, że podczas chrztu Jezusa zstąpił na Niego Duch Święty pod postacią gołębicy,</p> <p>podaje prawdę, że Duch Święty zstąpił na apostołów w Wieczerniku w dniu Pięćdziesiątnicy.</p>	<p>podaje prawdę, że odmawiając różaniec, zwracamy się do Boga za pośrednictwem Maryi,</p> <p>uzasadnia potrzebę modlitwy za zmarłych i troskę o ich groby,</p> <p>wyjaśnia, dlaczego na grobach stawia się krzyże,</p> <p>podaje definicję roku liturgicznego,</p> <p>przyporządkowuje nabożeństwa do okresów roku liturgicznego,</p> <p>wymienia chrześcijańskie tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia,</p> <p>opowiada biblijną historię o mędrcach ze Wschodu,</p> <p>podaje datę uroczystości Objawienia Pańskiego,</p> <p>podaje tytuły kolęd związanych z mędrcami ze Wschodu,</p> <p>układa modlitwę związaną z odpieraniem pokus.</p> <p>wyjaśnia znaczenie symboli paschalnych,</p> <p>podaje znaczenie słowa „rezurekcja”,</p> <p>wyjaśnia, dlaczego światło jest symbolem Chrystusa Zmartwychwstałego,</p> <p>wskazuje wydarzenia paschalne na schemacie roku liturgicznego,</p> <p>wymienia znaki towarzyszące zesłaniu Ducha Świętego na apostołów.</p>	<p>omawia przesłanie orędzia Matki Bożej z Fatimy,</p> <p>uzasadnia, że w tajemnicach różańca rozważamy wydarzenia z życia Pana Jezusa i Jego Matki,</p> <p>wyjaśnia, że Bóg przez konkretne wydarzenia w dziejach świata i konkretnych ludzi prowadzi nas do zbawienia,</p> <p>uzasadnia wartość chrześcijańskich tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia,</p> <p>uzasadnia, że tradycja pomaga we właściwym przeżywaniu prawd wiary,</p> <p>wyjaśnia symbolikę darów złożonych przez mędrców,</p> <p>wyjaśnia, dlaczego przyjście Jezusa na ziemię ma znaczenie dla całej ludzkości,</p> <p>omawia treść perykopy o kuszeniu Jezusa,</p> <p>wyjaśnia duchowe znaczenie pustyni,</p> <p>uzasadnia konieczność duchowej bliskości z Jezusem dla skutecznej walki z pokusami,</p> <p>omawia liturgię Wigilii Paschalnej,</p> <p>omawia teksty biblijne i pozabiblijne o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa,</p> <p>charakteryzuje znaczenie spotkań ze Zmartwychwstałym dla umocnienia wiary Jego uczniów,</p> <p>podaje prawdę, że w sakramencie bierzmowania Duch Święty umacnia chrześcijan do bycia świadkami Chrystusa.</p>	<p>omawia historię różańca,</p> <p>uzasadnia, że modlitwa za zmarłych jest przejawem wiary w życie wieczne oraz wyrazem nadziei, która się spełni przy spotkaniu w niebie,</p> <p>wyjaśnia przesłanie prefacji o zmarłych,</p> <p>wyjaśnia, dlaczego w każdym roku liturgicznym powtarzamy uobecnianie w liturgii wydarzeń zbawczych,</p> <p>wyjaśnia tradycyjną symbolikę świąt Bożego Narodzenia,</p> <p>uzasadnia, że Bóg daje znaki na naszej drodze do poznania i spotkania Chrystusa,</p> <p>wyjaśnia zadania Jezusa-Mesjasza,</p> <p>charakteryzuje postawę Jezusa wobec kusiciela,</p> <p>opowiada o wydarzeniach związanych ze zmartwychwstaniem Jezusa (J 20,1-8),</p> <p>interpretuje wymowę symboli Ducha Świętego,</p> <p>wyjaśnia znaczenie znaków towarzyszących zesłaniu Ducha Świętego.</p>	<p>charakteryzuje działalność kółek różańcowych,</p> <p>podaje, że rok liturgiczny przebiega według cyklu A, B, C,</p> <p>omawia prawdę wiary o wcieleniu Bożego Syna,</p> <p>omawia działalność Papieskiego Dzieła Misyjnego Dzieci,</p> <p>podaje przykłady współczesnego konsumpcjonizmu</p>

WYMAGANIA EDUKACYJNE z RELIGII w kl. IV - V na poszczególne oceny:

1. celujący – uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz posiada wiedzę wykraczającą poza program religii własnego poziomu edukacyjnego; zna obowiązujące modlitwy Małego Katechizmu; wyróżnia się aktywnością na katechezie; twórczo rozwija swoje uzdolnienia; systematycznie i pilnie odrabia zadania domowe obowiązkowe i nadobowiązkowe; wzorowo prowadzi zeszyt ćwiczeń lub zeszyt przedmiotowy; biegle posługuje się zdobytą wiedzą i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych; bierze udział w uroczystościach religijnych w szkole i parafii; uczestniczy w konkursach szkolnych i poza szkołą; przejawia postawę apostołską (jest przykładem dla innych).
2. bardzo dobry – uczeń bardzo dobrze opanował zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania; zna obowiązujące modlitwy Małego Katechizmu; jest zdyscyplinowany na lekcji, pracuje systematycznie; wzorowo prowadzi zeszyt ćwiczeń lub zeszyt przedmiotowy; czynnie uczestniczy w różnych formach pracy na katechezie; szanuje przedmioty, miejsca i znaki religijne.
3. dobry – uczeń opanował wiadomości i umiejętności, które pozwalają mu na rozumienie większości przekazanej wiedzy religijnej; zna ważniejsze modlitwy z Małego Katechizmu; stara się pracować systematycznie i aktywnie uczestniczyć w pracy na lekcji; prowadzi zeszyt ćwiczeń lub zeszyt przedmiotowy; zazwyczaj jest przygotowany do lekcji i odrabia zadania domowe; z pomocą nauczyciela stara się zdobywać wiedzę i doskonalić umiejętności; wobec miejsc, znaków i gestów religijnych cechuje go postawa szacunku.
4. dostateczny – uczeń posiada braki w zakresie obowiązujących wiadomości i umiejętności; nie zawsze pracuje systematycznie i nie stara się, aby z pomocą nauczyciela te braki uzupełniać; zna tylko niektóre modlitwy z Małego Katechizmu; prowadzi zeszyt ćwiczeń lub zeszyt przedmiotowy, ale widoczne są w nim braki; sporadycznie odrabia zadania domowe; zdarza się, że jest nieprzygotowany do lekcji.
5. dopuszczający – uczeń posiada minimalne wiadomości z zakresu programu; zna tylko podstawowe modlitwy; nie pracuje systematycznie; przeszkadza innym w zdobywaniu wiedzy i umiejętności; często nie prowadzi zeszytu; odrabia nieliczne zadania domowe; rzadko uczy się nowych wiadomości; odmawia nauczycielowi współpracy i nie chce pomocy; często bywa nieprzygotowany do zajęć; niechętnie włącza się w pracę na lekcji.
6. niedostateczny – uczeń nie posiadał wiedzy i umiejętności określonych w programie nauczania; sporadycznie jest przygotowany do lekcji; nie pracuje na lekcji; nie zna modlitw z Małego Katechizmu; nie prowadzi zeszytu ćwiczeń lub zeszytu przedmiotowego; nie odrabia zadań domowych; nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą; odmawia wszelkiej pracy i współpracy z nauczycielem; ma lekceważący stosunek do przedmiotu; nie szanuje miejsc, przedmiotów i gestów religijnych.

Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Brzesku

WYMAGANIA EDUKACYJNE I KRYTERIA OCENIANIA Z RELIGII W KLASACH VI-VIII

obowiązujące od roku szkolnego 2022/2023

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	CELUJĄCA	BARDZO DOBRA	DOBRA	DOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA	NIEDOSTATECZNA
1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni	<ul style="list-style-type: none"> •dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza) 	<ul style="list-style-type: none"> •dokładna znajomość cytatów z lekcji, modlitw, pieśni 	<ul style="list-style-type: none"> •przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami 	<ul style="list-style-type: none"> •niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> •skojarzenia z treścią cytatu 	<ul style="list-style-type: none"> •brak jakiegokolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przedmiotowy	<ul style="list-style-type: none"> •wszystkie tematy •zapisy •prace domowe •staranne pismo •własne materiały •ilustracje itp. 	<ul style="list-style-type: none"> •starannie prowadzony •wszystkie tematy i notatki •prace domowe 	<ul style="list-style-type: none"> •zeszyt staranny •luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> •zeszyt czytelny •braki notatek, prac domowych (do 40% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> •pismo niestaranne •liczne luki w zapisach (do 70% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> •brak zeszytu
3. Prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> •staranne wykonanie •treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach •dużo własnej inwencji •twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> •merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem •staranne •czytelne •rzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> •wskazują na zrozumienie tematu •niezbyt twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> powiązane z tematem •niestaranne 	<ul style="list-style-type: none"> •widać próby wykonania pracy •na temat 	<ul style="list-style-type: none"> •praca nie na temat •brak rzeczowości w pracy •brak pracy
4. Testy i sprawdziany	<ul style="list-style-type: none"> •wszystkie polecenia wykonane poprawnie •rozwiązane też zadanie dodatkowe 	<ul style="list-style-type: none"> •75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) •75% spełnionych wymagań rozszerzających 	<ul style="list-style-type: none"> •75% zadań podstawowych •50% wymagań •rozszerzających 	<ul style="list-style-type: none"> •75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji) 	<ul style="list-style-type: none"> •50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych 	<ul style="list-style-type: none"> •poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej

		(bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe)				
5. Odpowiedzi ustne	wszystkie polecenia wykonane poprawnie •rozwiązane też zadanie dodatkowe	•wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem •odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych	•wycuczone na pamięć wiadomości •uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami •potrzebna pomoc nauczyciela	•wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć •odpowiedź niestaranna •częste pytania naprowadzające	•słabe wiązanie faktów i wiadomości •chaos myślowy i słowny •odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy •dużo pytań pomocniczych	•brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
6. Aktywność	•uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji •korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie	•uczeń zawsze przygotowany do lekcji •często zgłasza się do odpowiedzi •wypowiada się poprawnie	•stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy	•mało aktywny na lekcjach	•niechętny udział w lekcji	•lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary
7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	•wiele razy pomaga w różnych pracach •pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy •aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) •reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie)	•starannie wykonuje powierzone przez katechetę zadania •przejawia postawę apostołską	•niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie •uczestniczy w rekolekcjach szkolnych			

Dostosowanie wymagań edukacyjnych z religii do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów:

z dysleksją rozwojową

Specyficzne trudności w uczeniu się czytania i pisania występują nie tylko podczas nauki języka polskiego, ale również na lekcji religii.

Przykłady trudności uczniów w nauce:

- ✓ Opanowanie pamięciowe tekstu
- ✓ Zapamiętanie brzmienia wyrazu z powodu różnic pomiędzy pisownią a wymową
- ✓ Przepisywanie z błędami
- ✓ Opuszczanie i zmyślanie końcówek wyrazów
- ✓ Przystawianie liter w wyrazach
- ✓ Mylenie b-p, w-f, g-k, z-s
- ✓ Rozumienie czytanego tekstu, ponieważ uczeń koncentruje się na technice czytania
- ✓ Rozumienie wypowiedzi i poleceń nauczyciela
- ✓ Rozumienie problemów
- ✓ Mylenie cyfr i liczb o podobnych kształtach: 2-5, 6-9, 69-96
- ✓ Czytanie mapy
- ✓ Rozumienie pojęć
- ✓ Nauka chronologicznych układów
- ✓ Zapamiętywanie nazwisk, dat i ich przywoływanie
- ✓ Trudności z ustaleniem wieku
- ✓ Z powodu zaburzeń orientacji przestrzennej brak umiejętności organizacji pracy (bałaganiarstwo)
- ✓ Z powodu zaburzeń lateralizacji uczeń zmienia kierunek rysowania
- ✓ Z powodu zaburzeń ruchowych przyciska ołówek zbyt mocno lub zbyt słabo, rysuje linie niepewnie.
- ✓ Z powodu zaburzeń funkcji wzrokowych i orientacji przestrzennej uczeń ma trudności w rozplanowaniu rysunku i ustaleniu proporcji elementów
- ✓ Rysunki ubogie, o prymitywnych uproszczeniach
- ✓ Przeważają linie proste, brak lub mało jest linii falistych
- ✓ Śpiewanie i równoczesne wykonywanie takich czynności jak taniec lub wyklaskiwanie
- ✓ Zapamiętywanie tekstu piosenek
- ✓ Niechęć do indywidualnych występów publicznych
- ✓ Nieudolność w grach i zabawach
- ✓ Słaba orientacja swojego ciała

Uczeń z problemem dysleksji z powodu zaburzeń rozwoju ruchowego w zakresie sprawności manualnej ma najczęściej niestaranny zeszyt, z licznymi przekreśleniami,

poprawkami, plamami, „oślimi uszami”. Z powodu zaburzeń orientacji przestrzennej źle wykonuje tabelki, dokonuje niewłaściwego wyboru linijek (np. opuszcza), zapis w linijce rozpoczyna od środka strony, opuszcza strony.

Sposoby dostosowania warunków Sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów z dysleksją na lekcji religii

- ✓ Wiedza i umiejętności ucznia oceniane są przede wszystkim na podstawie wypowiedzi ustnych
- ✓ Możliwość pisania literami drukowanymi lub z użyciem komputera
- ✓ Poziom graficzny pisma nie brany jest pod uwagę
- ✓ W zadaniach otwartych nie bierze się pod uwagę błędów w pisowni, praca oceniana jest na podstawie treści wypowiedzi pisemnej
- ✓ Wydłużenie czasu pisania o 50%
- ✓ Poziom estetyczny rysunku nie jest brany pod uwagę, lecz jego treść
- ✓ Przy nauce Pacierza (tam gdzie jest wyliczanie) nie brana jest pod uwagę kolejność, lecz rozumienie treści.

slabowidzących

U takich dzieci niepełnosprawność w zakresie widzenia oznacza osłabienie wzroku, które nawet po użyciu szkieł korekcyjnych wpływa negatywnie na ich osiągnięcia szkolne.

Symptomy trudności:

- mylenie liter o podobnych kształtach
- mylenie wyrazów o podobnej strukturze
- przestawianie liter
- nieprawidłowa technika czytania
- brak rozumienia tekstu w całości
- wolniejsze tempo czytania związane z problemami w postrzeganiu całego wyrazu, zdania
- problemy z rozumieniem tekstu (konieczność koncentracji na postrzeganiu kształtu poszczególnych liter)
- możliwe trudności w pisaniu z uwagi na obniżoną sprawność spostrzegania i zakłócona koordynację wzrokowo – ruchową
- możliwe popełnianie wielu błędów: przestawianie, mylenie, opuszczanie liter, błędy ortograficzne, złe rozplanowanie stron w zeszytach.

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych na lekcji religii

- właściwe umiejscowienie dziecka w klasie najlepiej blisko nauczyciela i tablicy (zapobiegające odblaskowi pojawiającemu się w pobliżu oka, zapewniające właściwe oświetlenie i widoczność)

- dopilnowanie, by uczeń nie wstydził się używać szkieł optycznych i lup
- udostępnianie tekstów (np. tekstów sprawdzających wiedzę) w wersji powiększonej
- stosowanie pomocy służących do powiększania, używanie czarnego flamastra i powiększonych liter do napisania rozsypanek literowych, itp.
- pogrubienie linijek w zeszycie dziecka
- podawanie przedmiotów i obrazków do obejrzenia z bliska
- uwzględnienie wolniejszego tempa pracy
- zwracanie uwagi na szybką męczliwość dziecka związaną ze zużywaniem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową (wydłużenie czasu na wykonanie określonych zadań)
- umożliwienie dziecku korzystanie z płyt z nagraniami perykop biblijnych oraz pieśni
- częste zadawanie pytania „co widzisz” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych
- rozwijanie zainteresowań i zdolności, zachęcanie do wypowiedzi słownych, wykorzystywanie umiejętności kompensowania ubytku wzroku przy pomocy słuchu i innych zmysłów.

W wychowaniu i kształceniu dziecka niedowidzącego należy przestrzegać zasad:

1. Zwracając się do ucznia niedowidzącego należy wymawiać jego imię.
2. Zachęcać dziecko do udziału we wszystkich możliwych dla niego zajęciach, unikać sytuacji, którym nie może sprostać.
3. Nie uzależniać dziecka od innych i nie wyróżniać go.
4. Nie stosować taryfy ulgowej i nie obniżać wymagań dotyczących nauki i zachowania, traktować na równi z innymi.
5. Konsultować się z rodzicami w sprawie oceny możliwości wzrokowych dziecka.
6. Sukces rewalidacji związany jest z więzią emocjonalną, łączącą rodziców i dzieci.
7. Defekt wzroku kompensować rozwojem innych procesów poznawczych – pamięć, uwaga, wyobraźnia.
8. Więcej nagradzać niż karać.
9. Umożliwić dziecku praktykę, powinno mieć zakres obowiązków, z których wykonania jest rozliczany (sprzyja to rozwijaniu poczucia własnej wartości).
10. Uczeń niedowidzący nie powinien czytać i pisać dłużej niż 15 minut.
11. Należy kształtować w dziecku poczucie, że jest pełnowartościowym członkiem danej społeczności.
12. Należy rozwijać specjalne zdolności dziecka niedowidzącego.
13. Należy stosować pomoce takie jak: lupa, luneta, okulary lornetkowe i lupowe, testery kolorów, komputer dostosowany do potrzeb, powiększony druk.
14. Uświadamiać zdrowym uczniom ograniczenia i możliwości niedowidzącego kolegi.

Należy kierować się sprawiedliwością, konsekwencją w postępowaniu, a czasem także i wyczuciem. Dzieci te są bardzo wyczulone na wszelkie przejawy niesprawiedliwości, niekonsekwencje w postępowaniu i na te zachowania, w których emocje górują nad rozumem.

Ogólne warunki oceniania ucznia niedowidzącego

Ocena powinna motywować ucznia do dalszego wysiłku i oszczędzać frustracji, dlatego nauczyciel w oparciu o wyniki badań diagnostycznych jest zobowiązany dostosować wymagania do faktycznych możliwości dziecka.

Podstawą oceny powinien być wysiłek i wkład pracy dziecka, a nie efekty pracy.

Ocena

- powinna być pozytywna, doceniająca najmniejsze wysiłki czy umiejętności dziecka
- rozstrzygana zawsze na korzyść ucznia w przypadku wahania nauczyciela jaką ocenę wystawić- wyższą, czy niższą.
- jasna i jawna – regularne rozmowy z uczniami na temat zasad oceniania i wystawionych już ocen, wnikliwa i analityczna dyskusja o uzyskiwanych stopniach, komentarz ustny lub pisemny do oceny
- licząca się z oczekiwaniami i potrzebami uczniów – poznanie ich aspiracji sprzyja motywowaniu, stanowi też przyczynę do realizacji zasady podmiotowości ucznia.

Ocenianie ucznia niedowidzącego

- w przypadku prac pisemnych (sprawdzianów, prac kontrolnych) należy przygotować zestaw zadań, poleceń, pytań napisanych odpowiednio większymi literami, z większym kontrastem, czcionką bezszeryfową
- w związku z wolnym tempem pracy wydłużyć czas wykonywania sprawdzianów
- nie ocenić negatywnie poziomu graficznego i ortograficznego wypowiedzi pisemnych z uwagi na to, że dziecko może pisać brzydko, kreślić, pisać litery niekształtne, nie zachowywać odpowiedniej wielkości liter, ani odstępu w liniaturze
- w ocenie opierać się głównie na wypowiedziach ustnych
- oceniając technikę czytania uwzględnić:
 - wolne tempo pracy
 - łatwą męczliwość(wskazane przerwy z możliwością zamknięcia oczu)
 - udostępnianie dużego, wyraźnego druku (litery bez ozdobników)
 - czytanie z zastosowaniem pomocy optycznych
- zezwolić na korzystanie z szerokiej gamy pomocy (optycznych, graficznych, dotykowych)
- w szczególnych wypadkach umożliwić zaliczanie materiału programowego partiami.

Uczeń ze sprawnością intelektualną niższą od przeciętnej

W przypadku tych dzieci konieczne jest dostosowanie wymagań zarówno w zakresie formy jak i treści.

A więc przede wszystkim w tej grupie możemy mówić o obniżeniu wymagań. Pamiętać jednak należy, że

obniżenie kryteriów jakościowych nie może zejść poniżej podstawy programowej.

Dzieci z inteligencją ogólną niższą od przeciętnej, czyli tzw. mało zdolne nie zawsze mają zaburzone

te same funkcje psychiczne. Tak więc w tej grupie są dzieci z różnymi zaburzeniami, niekiedy mieszanymi.

Generalnie jednak charakterystyczne dla nich są:

- zaburzenia myślenia słowno - pojęciowego a więc tego, na którym przede wszystkim bazuje nauka szkolna,
- mała samodzielność w myśleniu,
- wolniejsze tempo pracy i uczenia się,
- trudności w koncentracji uwagi przez dłuższy czas.

Ze względu na powyższe cechy konieczne jest zastosowanie metod ułatwiających im opanowanie materiału. Dzieci te bowiem nie kwalifikują się do szkoły specjalnej dla upośledzonych umysłowo, a program szkoły ogólnodostępnej jest dla nich trudny, a przede wszystkim zbyt szybko realizowany.

Kryteria doboru treści powinny być dwa: nie można zejść poniżej podstawy programowej, a zakres wiedzy i umiejętności powinien dać szansę na sprostanie wymaganiom szkoły ogólnodostępnej.

Wymagania co do formy mogą obejmować między innymi:

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności,
- pozostawiania więcej czasu na jego utrwalenie,
- podawanie poleceń w prostszej formie,
- unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć,
- częste odwoływanie się do konkretnego, przykładu,
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
- wolniejsze tempo pracy,
- szerokie stosowanie zasady pogładowości,
- odrębne instruowanie dzieci,
- zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie.

Symptomy trudności

- słabe oceny pomimo starań i wysiłków ucznia,
- trudności w rozumieniu czytanych treści,
- trudności w samodzielnym wypowiedzianiu się, formułowaniu wniosków i sądów, w uogólnianiu, myśleniu symbolicznym (abstrakcyjnym),
- niski poziom rozwoju słowno – pojęciowego (odpowiada wcześniejszej fazie rozwoju),
- ubogie słownictwo, wadliwa struktura gramatyczna wypowiedzi ustnych i pisemnych,

- słabsza sprawność manualna (niski poziom graficzny pisma),
- słaba umiejętność stosowania konwencjonalnych sposobów zapamiętywania,
- duże problemy z przywoływaniem z pamięci odległych partii materiału (słaba pamięć długotrwała, operacyjna),
- trudności z selekcją i wychwyceniem myśli przewodniej w długich tekstach,
- wolne tempo procesów umysłowych i działania,
- trudności z prawidłową wymową,
- trudności w poprawnym czytaniu i pisaniu,
- problemy z gramatyką,
- nieumiejętność przekrojowego wiązania faktów i informacji.

Ogólne propozycje dostosowania wymagań dydaktycznych do potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów z inteligencją niższą niż przeciętna na lekcji religii

- zmniejszanie ilości, stopnia trudności i obszerności zadań,
- dzielenie materiału na mniejsze partie, wyznaczanie czasu na ich opanowanie i odpytywanie,
- wydłużanie czasu na odpowiedź, przeczytanie perykopy biblijnej, wykonanie zadania,
- wprowadzanie dodatkowych środków dydaktycznych np. ilustracje,
- odwoływanie się do znanych sytuacji z życia codziennego,
- formułowanie pytań w formie zdań o prostej konstrukcji powołujących się na ilustrujące przykłady,
- częste podchodzenie do ucznia w trakcie samodzielnej pracy w celu udzielania dodatkowej pomocy, wyjaśnień, mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania,
- należy zezwolić na dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach,
- potrzeba większej ilości czasu i powtórzeń na opanowanie materiału.
- odpytywanie po uprzedzeniu: kiedy i z czego dokładnie uczeń będzie pytany,
- wymagania w wypowiedzaniu się na określony temat ograniczyć do kilku krótkich, prostych zdań,
- częste odwoływanie się do konkretnych, szerokie stosowanie zasady pogłębienia,
- zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie samodzielnie wykonać,
- w związku z dużym problemem w selekcji i wyborze najważniejszych informacji z danego tematu można wypisać kilka podstawowych pytań, na które uczeń powinien znaleźć odpowiedź czytając dany materiał (przy odpytywaniu prosić o udzielenie na nie odpowiedzi),
- podobnie postępować przy powtórkach,
- podpowiadanie tematu pracy plastycznej, częste podchodzenie do ucznia, ukierunkowywanie w działaniu,
- liberalnie oceniać wytwory artystyczne ucznia,
- w ocenianiu zwracać większą uwagę na wysiłek włożony w wykonanie zadania, niż jego ostateczny efekt.

Uczniowie z autyzmem i z zespołem Aspergera

Autyzm – specyficzne zaburzenie rozwojowe pojawiające się do 3-go roku życia, zwykle po 1-szym roku.

Dziecko autystyczne:

- nie nawiązuje kontaktu uczuciowego, emocjonalnego z otoczeniem, odmawia współpracy,
- zwykle nie próbuje się porozumiewać z innymi ludźmi, żyje jakby „obok”, we własnym świecie, jeżeli porozumiewa się – często ma własny język
- nie lubi dotyku, przytulania
- zachowuje się w sposób sztywny stereotypowy, ma ulubione zabawy, specyficzne zainteresowania i tylko zgodnie z nimi chce spędzać czas, nie lubi zmian.

Dostosowania edukacyjne dla ucznia z autyzmem. Sposoby postępowania i formy pomocy:

- „podążanie za”
- holding
- terapia behawioralna
- dostosowanie form i metod pracy do specyfiki funkcjonowania dziecka
- kształcenie specjalne dla dzieci z autyzmem (orzeczenia wydawane są jedynie przez wytypowane poradnie specjalistyczne), udział w zajęciach rewalidacyjnych oraz dostosowanie warunków sprawdzianów i egzaminów, zwolnienie z nauki drugiego języka obcego.
- w klasach I-III (w szkole ogólnodostępnej) istnieje możliwość od września 2014r. zatrudnienia asystenta dla ucznia z autyzmem, zatrudnia go organ prowadzący szkołę, jednak Zespół nauczycieli musi wskazać taką potrzebę w IPET (Indywidualnym Programie Edukacyjno-Terapeutycznym).

Zespół Aspergera jest jednym z kręgu autyzmu całościowych zaburzeń rozwoju, które łączą objawy

w kilku podstawowych sferach:

- kontaktów społecznych,
- komunikacji społecznej,
- zachowań i zainteresowań,
- nadwrażliwości sensorycznej na różnego rodzaju bodźce.

Cechą charakterystyczną tego zespołu jest dobry rozwój mowy w zakresie słownictwa i gramatyki oraz obecność wąskich specyficznych zainteresowań typu intelektualnego, czyniących z dotkniętych nim dzieci rodzaj małych ekspertów w interesującej je dziedzinie.

Mają ponadto:

- Obsesyjne zainteresowania
- Trudności w akceptowaniu zmian
- Trudności z mową i zapamiętywaniem słów
- Zaburzenia interakcji społecznych
- Niezgrabność ruchową, problemy z zadaniami manualnymi
- Zaburzenia integracji sensorycznej

Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia z zespołem Aspergera

Nauczyciel powinien:

1. Starać się podnosić samoocenę dziecka z ZA w celu zwiększenia poczucia jego własnej wartości, efektywności pracy i możliwości osiągnięcia sukcesu;
2. Włączać wszelkie metody aktywizujące na lekcjach, omawiać na bieżąco wszystkie problemy natury wychowawczej;
3. W miarę możliwości przy pomocy psychologa stworzyć swoistego rodzaju grupę wsparcia dla rodziców dziecka w celu wymiany doświadczeń, wspólnego konstruktywnego rozwiązywania aktualnych problemów;
4. Kryteria oceny dziecka z ZA nie powinny odbiegać od oceny jego zdrowych rówieśników, gdyż zazwyczaj ma normę intelektualną, a ponadto posiada szczególne uzdolnienia w ramach przedmiotów, które go interesują;
5. Nauczyciel powinien bazować na mocnych stronach ucznia, a rozwijać słabsze, a także bardzo dbać o sferę emocjonalno-motywacyjną ucznia z ZA;
6. Ocenę z zachowania wystawiać mając na uwadze specyfikę ZA;
7. Wspierać zainteresowania i uzdolnienia ucznia, dawać możliwość wykazania się na forum klasy.;
8. Planować pracę z dzieckiem oraz opanowywać niepokój w szkolnym chaosie.

W procesie nauczania i wychowania ucznia z zespołem Aspergera ważna jest indywidualizacja wymagań i metod pracy w zależności od rzeczywistych trudności i deficytów z jednoczesnym uwzględnieniem mocnych stron ucznia. Sukces edukacyjny ucznia zależy od zrozumienia jego problemów przez nauczycieli i wychowawców, od ich tolerancji, wyrozumiałości i akceptacji faktu, że uczeń z zespołem Aspergera wymaga większego wsparcia i zaangażowania ze strony nauczyciela, niż jego rówieśnicy.

Do zadań nauczycieli, którzy pod swoją opieką mają dziecko z zespołem Aspergera należy nie tylko wsparcie go w procesie dydaktycznym i dostosowanie metod nauczania do jego potrzeb, ale również zadbanie o jego integrację społeczną i przeciwdziałanie wtórnym zaburzeniom emocjonalnym.

W kontakcie z uczniem z zespołem Aspergera należy zadbać o wspierającą, życzliwą, kreatywną i jednocześnie konsekwentną i przewidywalną postawę.

Nauczyciele są zobowiązani do monitorowania aktywności ucznia w czasie lekcji. W sytuacji gdy uczeń rezygnuje z aktywności i nie uczestniczy w lekcji, nauczyciel jest zobowiązany do przekazania rodzicom informacji o temacie lekcji, które umożliwią uzupełnienie zaległości w domu.

Nauczyciele mają bezwzględny obowiązek dopilnować, aby niezbędne informacje (np. zadane prace domowe, termin sprawdzianu) uczeń zapisał w zeszyte przedmiotowym lub korespondencji. Jeżeli tego nie zrobił, należy poświęcić czas na zapisanie lub przekazać informacje rodzicom.

Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU UMIARKOWANYM

W tej grupie edukacyjnej znajdują się uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym, ale także uczniowie, których upośledzenie umysłowe występuje jako jeden z symptomów ich niepełnosprawności ruchowej (mózgowego porażenia dziecięcego) lub autyzmu. Możliwości edukacyjne tej grupy uczniów są bardzo ograniczone z powodu dużych nieprawidłowości w rozwoju psychofizycznym. Dysfunkcje dotyczą zarówno rozwoju ruchowego jak i procesów percepcyjnych. Widoczne są także trudności w przechodzeniu z niższego poziomu rozwoju na wyższy. Zmiany te uwarunkowane są przede wszystkim nieprawidłowym funkcjonowaniem struktur autonomicznych mózgu.

U tych uczniów występują wady i dysfunkcje narządów zmysłów, dominuje uwaga mimowolna, pamięć jest nietrwała, głównie mechaniczna, przeważa myślenie konkretno – obrazowe, brak jest zdolności dokonywania operacji logicznych i występują trudności w tworzeniu pojęć abstrakcyjnych. Często mają zaburzoną komunikację werbalną, ich rozwój somatyczny jest często opóźniony i nieharmonijny. Współistnienie wrodzonych wad rozwojowych, różnorodnych chorób pogłębia deficyt wzrastania.

Każda osoba z niepełnosprawnością intelektualną jest inna, każda ma szczególne możliwości i potrzeby psychofizyczne, predyspozycje, ograniczenia, mocne i słabe strony, zainteresowania. Należy uznać ich prawo do rozwoju we własnym tempie i uwzględniać to prawo podczas ustalania kierunków pracy z uczniem.

Osoby te odznaczają się bogactwem potrzeb psychicznych, zwłaszcza miłości i bezpieczeństwa. Wychowanie religijne zaspokaja częściowo potrzebę miłości wzajemnej, pokoju i zaufania. Dzieci doświadczają poczucia, że są kochane i same mogą kochać. Poprzez katechezę poznają piękno otaczającego ich świata, pogłębiają wiarę w Boga i doświadczają Jego bliskości poprzez udział w sakramentach.

1. Realizowanie podstawy programowej dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym.
2. Zapewnienie uczniowi komfortu psychicznego, poczucia bezpieczeństwa i akceptacji, nawiązania pozytywnego kontaktu emocjonalnego z nauczycielem (akceptuję ucznia, nawet, jeśli nie akceptuję jego zachowań).
3. Dokonywanie racjonalnego wyboru treści nauczania stosując między innymi kryterium częstotliwości występowania w otoczeniu ucznia oraz użyteczności.
4. Dostosowanie organizacji jednostek dydaktycznych do możliwości psychofizycznych ucznia.
5. Dostosowanie pomocy dydaktycznych do możliwości psychofizycznych ucznia (konkretne przedmioty, realne sytuacje).
6. Tworzenie sytuacji edukacyjnych i wykorzystywanie sytuacji życiowych do rozwijania umiejętności komunikacyjnych ucznia.
7. Stosowanie zrozumiałych komunikatów, prostych poleceń.

8. Pozwalanie uczniowi wyrażania jego potrzeb i emocji.
9. Wdrażanie ucznia do samodzielnego wykonywania czynności samoobsługowych, budzenie chęci pomocy innym.
10. Stwarzanie okazji do osiągnięcia sukcesów przez ucznia.
11. Częste chwalenie, mniej krytyki.
12. Wskazywanie na wkład pracy ucznia w zdobywaniu wiedzy i umiejętności.
13. Wdrażanie do funkcjonowania społecznego, rozumienie i uznawanie norm społecznych, a w szczególności wyposażenie, stosowanie do możliwości, w takie umiejętności i wiadomości, które pozwolą uczniowi na postrzeganie siebie jako niezależnej osoby.

Ogólne zasady postępowania

- bazowanie na doświadczeniach z życia codziennego, na tekstach wierszy, piosenek, opowiadań związanych z życiem codziennym, często wprowadzać zajęcia praktyczne, pracować z uczniem na konkretnych modelach, kolorowych ilustracjach, ruchomych elementach,
- kontrolowanie uwagi ucznia: zajęcia i zadania powinny być urozmaicone, często zmieniane, by nie dopuszczać do nudy,
- większy nacisk na wypowiedzi ustne,
- wzbogacanie słownika, w czasie wypowiedzi naprowadzanie na właściwy tok myślenia,
- mobilizowanie do ćwiczeń usprawniających spostrzeganie, odróżnianie istotnych cech, szczegółów, przedmiotów na ilustracjach,
- zachęcenie do wykonywania prac plastycznych w celu usprawnienia grafomotoryki,
- zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie,
- wydłużenie czasu na wypowiedzi ustne i prace pisemne,
- liberalne ocenianie poprawności ortograficznej i graficznej pisma,
- ocenianie za wiedzę i wysiłek włożony w wykonanie zadania.

PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

Katecheza osób niepełnosprawnych umysłowo powinna wychodzić naprzeciw potrzebom i możliwościom przyjmowania rzeczywistości wiary przez te osoby. Jej skuteczność warunkuje liczenie się z uwarunkowaniami oraz możliwościami osób niepełnosprawnych, a w szczególności ich percepcję intelektualną, jak i jej możliwości i potrzeby psychiczne, fizyczne, społeczne i duchowe.

Do zaistnienia procesów edukacyjnych potrzebna jest pomoc udzielana osobom niepełnosprawnym w nawiązaniu najpierw osobistego kontaktu z katechetą, skupieniu na nim uwagi, a następnie skupieniu uwagi na treściach i czynnościach, które on przekazuje.

Atmosfera zrozumienia, akceptacji oraz poczucia bezpieczeństwa są niezbędnymi atrybutami realizacji założonych celów.

Dlatego też należy zadbać o:

- odpowiednio przygotowane środowisko: sala katechetyczna winna posiadać przytulny wystrój i klimat sacrum, mieć stałe niezmiennie elementy (np. krzyż, świeca, obraz, piosenka religijna, Biblia itp.),
- mobilizowanie koncentracji uwagi ucznia poprzez oddziaływanie na wszystkie zmysły osoby z niepełnosprawnością umysłową. W takim wypadku pojawia się duża szansa pełniejszego przekazania treści poprzez jeden z najmniej uszkodzonych receptorów. Stąd konieczność wprowadzenia różnych form i metod pracy podczas jednej jednostki lekcyjnej np. śpiew, ruch, obraz, dotyk, kontakt fizyczny, słowo itp.,
- budzenie i podtrzymywanie aktywności ucznia. Katecheta winien przez obserwacje i dokładne zapoznanie się z możliwościami ucznia (wywiad z psychologiem i pedagogiem szkolnym oraz wychowawcą) pracować wspólnie ustalonymi metodami nad skupianiem i wydłużaniem czasu koncentracji uwagi ucznia na twarzy katechety, dźwięku, przedmiocie, ruchu, obrazie itp.,
- porządkowanie sytuacji i zdarzeń (tworzenie porządku). Oprócz stałości miejsca i rytuału postępowania chodzi również o pomaganie w oddzielaniu świata zewnętrznego od „ja”, jednych czynności od drugich. Osoby te, a zwłaszcza autystyczne, mają trudności w odróżnianiu siebie od innych osób i świata zewnętrznego. Posługiwanie się krótkimi, niezłożonymi poleceniami i określeniami oraz demonstrowanie przejrzystych, dużych, jednoznacznych pomocy (np. ilustracje, modele, przeźrocza) pomoże uniknąć chaosu i natłoku nie mówiących informacji,
- integrację starych i nowych informacji o otaczającym świecie w jedną całość. Rola katechety polegać ma na ciągłym powtarzaniu i utrwalaniu nabytej wiedzy i umiejętności, podtrzymywaniu przeżytego doświadczenia wiary i Boga oraz na umiejętnym łączeniu nabytych już wiadomości z nowymi treściami.

Troszcząc się o rozwój duchowy podopiecznych katecheta nie może zapominać o działaniach rewalidacyjnych, pobudzających rozwój wszystkich funkcji, nawet tych, które nie zostały uszkodzone.

Wskazanie jest opracowanie szczegółowych sposobów dostosowania wymagań edukacyjnych odpowiednio do różnych problemów rozwojowych dzieci, z podziałem na wszystkie grupy przedmiotów – w zakresie:

- zasad prezentacji materiału
- form sprawdzania wiedzy i umiejętności
- zasad oceniania
- kryteriów pełnej skali ocen.

Tak przygotowana baza będzie służyła do przygotowania indywidualnych wskazówek do konkretnego ucznia przy wykorzystaniu dodatkowych informacji uzyskanych z opinii/orzeczenia poradni psychologiczno – pedagogicznych.

Na jej podstawie nauczyciel może oceniać pracę ucznia jakościowo, a nie tylko ilościowo, jednak uczniowie z różnego rodzaju dysfunkcjami powinni wykazać się samodzielną pracą, wykonywać dodatkowe zadania i ćwiczenia, które pomogą im w przezwyciężeniu trudności. Na podstawie kontraktu rodzice i dziecko powinni się czuć odpowiedzialni za wykonywanie tych zadań. Wówczas widać, że dziecko pracuje nad konkretnymi problemami, a nie jest uprzywilejowanym uczniem w klasie, co może prowadzić do dodatkowych problemów społecznych z rówieśnikami. Tylko efektywna pełna współpraca szkoła – dom umożliwi nauczycielom korzystanie z pełnej skali ocen.